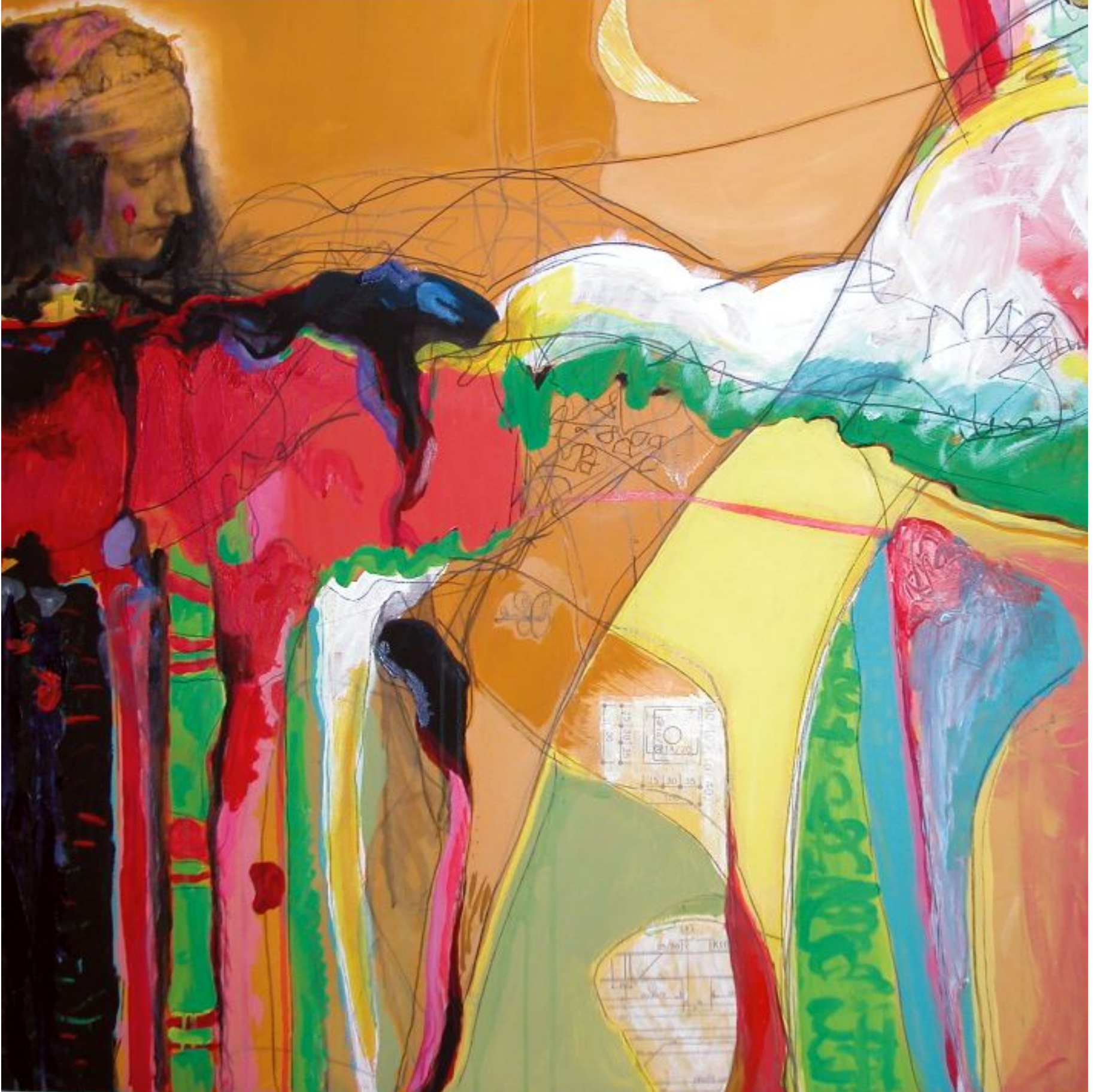

YAZILIKAYA

ÇORUM HABER'İN AYLIK KÜLTÜR VE SANAT EKI

16 EKİM 2017 PAZARTESİ

SAYI: 124

Duyguya boğulmuş bir yüreğin hazan çırpınışları

Yine hazan mevsimi geldi
Yine yapraklar rüzgârların peşi sıra gidecek
Yine deli gönüm, yine bu mevsimde
Hicranını yalnız başına çekecek
Hüsrânını yalnız çekecek
Geleceksin belki de, o zaman
Ne o yapraklar, ne o rüzgâr ve ne ben
olacağım.

Şekip Ayhan Özışık'ın Nihavent şarkısı bu.
Kaç hazan mevsiminde, kaç yazıma bu
şarkının sözleriyle başladım, bilemiyorum.

Delî gönül, gelip gelip bu hüznü duvarına
çarpıyor kendini, her hazanda...

Ümit Yaşar Oğuzcan'ın dizeleri gelir
aklıma:

Nedense bütün resimlerimde ben
Böyle mahzun ve perişan çıkarım
Hep böyle hayata kapalı durur
Gülmesini unuttuğum dudaklarım

Doğrusu ya, bir başka iner perde güz
akşamlarında.

Soğuk, ıslak ve kasvetli...

Bunları yazarken de, pencereden serin ve
yağışlı bir Çorum akşamı var.

Ve kasvetli...

Olanca gücümü kullanarak içimde diri
tutmaya çalıştığım umudumu, yaşama
tutkumu, sevgi tomurcuklarımı perdeleyen bir
kara örtü...

Kimi sevdiğimi bu mevsimde
kaybettiğimden mi, her şeye rağmen içimdeki
kuytuları aydınlatan güneş ışıklarından
yoksun kalışından mı, gıdasını gamdan,
kederden alan garip ruhumdan mı, nedendir
hazan mevsiminde yerlerde sürünüşüm
bilemiyorum...

Sonbahar, sanki Cahit Sıtkı'nın dizelerinde
en olumsuz tanımını buluyor:

Ayva sarı, nar kırmızı, sonbahar!

Her yıl biraz daha benimsediğim.

Ne dönüp duruyor havada kuşlar

Nerden çıktı bu cenaze? Ölen kim?

Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar?

Oysa bu değilim ben.

Yaşama tutkuyla bağlıyım.

Geçen zamana "güzel anılar" diye
bakıyorum. Yaş takıntım yok. Umutsuz da
değilim. İçimdeki sevgide de hiç azalma yok,
tersine daha da büyütüyor çevrilen takvim
yaprakları...

Neden öyleyse, her hazan mevsiminde

Mehmet YOLYAPAR

rüzgârların peşi sıra savrulmuşum?

Melankoliye yaklaşan aşırı duygusallık
mı yoksa?..

İşte bu duyguları kâğıda dökerken, yine
karabasan gibi bir şarkı:

Bir sabah bakacaksın ki bir tanem ben
yokum

Dünyayı sana bırakıyorum bir tanem
Söz aldım saatlerden sana koşacaklar
Söz aldım gecelerden seni uyutacaklar
Şarkılardan söz aldım hatırlatacaklar
Gözlerimdeki son yağmurlar pencereden
Beni anlatır sana bir bir ilerde
Buğday misali düştüğüm yerde
Çaresiz, çaresiz kimbilir nerelerde
Bir sabah bakacaksın ki bir tanem ben
yokum

Dünyayı sana bırakıyorum bir tanem

Sanki sevgiliye yazılmış gibi değil mi? Ama
değil...Bu dizelerin yazarı Hüceste Aksavın,
bu şiiri, İsviçre'de yaşayan oğlu Mehmet'e
vasiyet olarak kaleme almış.

Selahattin İçli de, Kürdilihazkâr
makamında öyle duygulu bestelemiş ki...
Hazan mevsimi ve benim duyguya
boğulmuş yüreğim için bire bir.

Evet işte, yine hazan mevsimi geldi...

YAZILIKAYA

16 EKİM 2017 PAZARTESİ

SAYI: 124

ÇORUM HABER GAZETESİ
AYLIK KÜLTÜR VE SANAT EKI
(Ayrıca para ile satılmaz)

YAYIMLAYAN:

Baytaş Basım Yayım ve Ticaret A.Ş. adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Orhan ÖZSARAÇOĞLU

İMTİYAZ SAHİBİ:
Hülya YOLYAPAR

KURUCUSU, BAŞYAZARI ve ŞİRKET GENEL MÜDÜRÜ
Mehmet YOLYAPAR

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Taner ŞİMŞEK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Volkan SINAYUÇ

YAZARLAR
Selda FINDIK
Hüseyin AŞKIN

KAPAK:
Yılmaz BAŞ

YAYIN KURULU: (Alfabetik soyadı sırasına göre)
Ali ALAKOÇ, Prof.Dr. Gülen Elmas ARSLAN, Ercan ATA,
Selahattin AYDEMİR, Adnan BİNYAZAR, Damla BİŞİRİCİ,
Ayhan BOZKURT, Tuncer CÜCENOĞLU,
Şahika ÇAĞLAR, Nazife ÇİÇEK, İbrahim ÇİFTÇİOĞLU,
Mahfi EĞİLMEZ, Özün ERDEMLİ, Gazanfer ERYÜKSEL,
Selda FINDIK, Yrd.Doç.Dr. Özlem SİR GAVAZ,
Doç.Dr. Ebru GÖKMEŞE, İbrahim GÖSTERİR,
Muzaffer GÜNDOĞAR, Bahri GÜVEN, Mümtaz İDİL,
Ahmet İLBARS, Semrin KALELİ, Elif KAYMAZLI,
Rana KÖYHAN, Atilla LAÇIN, Abdulkadir OZULU,
Semih POROY, Yrd.Doç.Dr. Sevinç SOYOCAK ÖZALP,
Mehmet ÖZATA, Altan ÖZESKİCİ, Evrim ÖZESKİCİ,
Selma ÖZEŞER, Yrd.Doç.Dr. Erjanda PROGONATI,
Recep SERBES, Erdal ŞAHİN, Semra ŞAHİN,
Aydın ŞİMŞEK, Selma TARHAN, Ayşe UNCU,
Tuğrul VELİDEDEOĞLU, Fatma Nilüfer YALÇINKAYA,
Kenan YAŞAR, İrfan YİĞİT, Mehmet YOLYAPAR,
Banu ÖZDİL YÜCEL

web: www.corumhaber.net
e-mail: corumhaber@gmail.com

YÖNETİM YERİ:

2. Gazi Sk. 4/E Çorum
Posta Kodu: 19200

Santral (Tel & Faks) :
(0364) 213 34 00 – 213 34 01
(0364) 213 34 73 – 224 58 14

SAYFA DÜZENİ:
ÇORUM HABER TESİSLERİ

BASKI:

Arslan Güneydoğu Gazetecilik,
Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş.
Esenboğa Yolu 17. Km. Osmangazi Mh.
Sütçü İmam Sk. No:4 Pursaklar – ANKARA
Tel: (0312) 419 20 01

DAĞITIM: Ecem (Turkuaz Dağıtım)

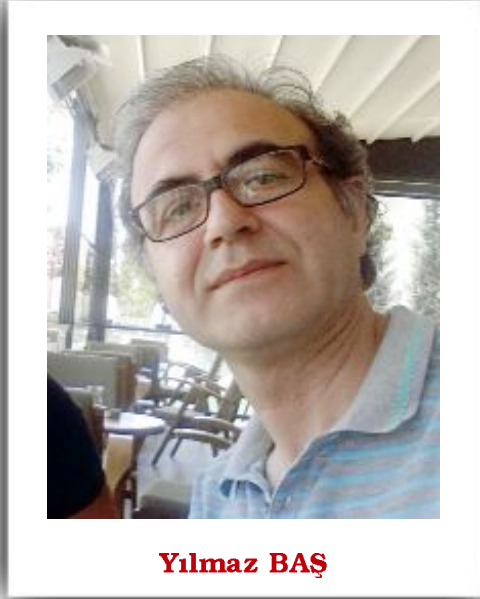
Dergimizdeki yazı, resim, fotoğraf ve
desenler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Kalbimde belki bir gün bir çiçek açar

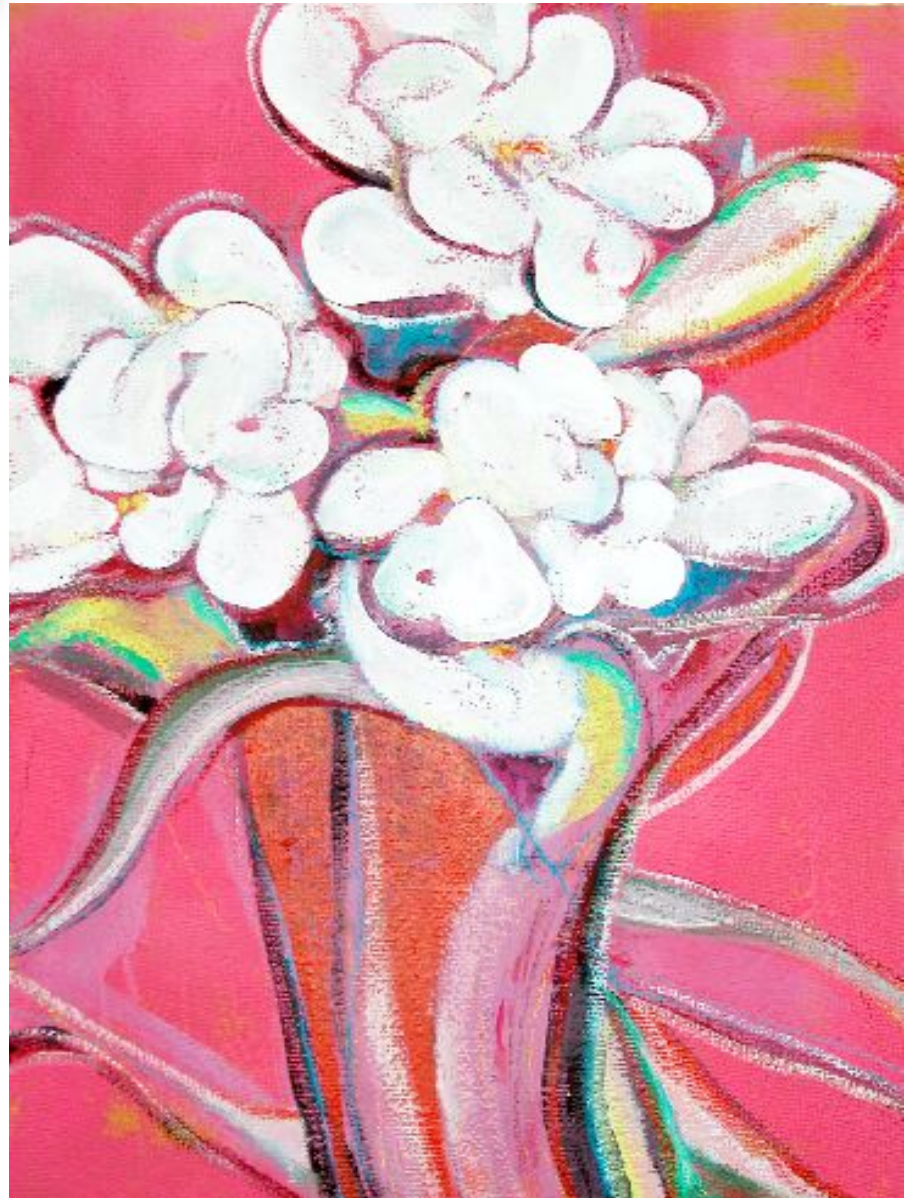
Annemi hiç böyle çaresiz görmedim. Hani derler ya, ölürlen dahi çocuklarına güzel görünmek için gayret sarfederler...

Alnına ve yanaklarına doğru gözyaşından ve terden dolayı yapışan saçlarını da düzeltirken kaçamak gözlerle bana gülücükler atması da ondan. Gözleri kızarmıştı. Gözyaşlarını tutamadı. Ellerini yüzüne kapatıp anlamadığım birşeyler söyleyerek, söylenerek, yakınlıkla, yavrusunu çağıran bir koyunun yakarışı gibi ağladı, ağladı...

O an, içimde mavi renkli bir balon olduğunu hissettim. Ellerimi göğüs kafesime koydum. Yokladım. Derin derin nefes alırken, her soluklanışında balon şişiyordu. Önce nefesimi daralttı. Sonra kalbimin sıkıştığını hissettim. Balonu şişirmemek için nefesimi tuttum, tuttum ama dayanamadım. Birden patladı, kulaklarım çınlıyordu. Göğüs kafesimin içinde yakıcı bir acı gezindi, balonun havası indi ve çaresizliğim gözyaşlarıma dönüştü. Annemin içindeki balon ise sarı renkli olmalıydı. Peki babamınki... Karar veremedim.

Yılmaz BAŞ

YAZILIKAYA

Annemin kokusuyla uyandım. İçime çektim, dünyanın en güzel kokusu... O hala uyuyordu. Ağlamak ikimize de iyi gelmişti. Yüzüne baktım, gözyaşı da yoktu. Rüya mı görmüştüm yoksa? Sehpanın üzerindeki sarı, mavi ve gri renkli ilaç kutularının isimlerini okurken hiçbir anlam veremediğim ilaçlarını içmişti. Gördüklerim rüya değildi.

Şimdi, içimdeki balon nedense şişmiyordu. Patladığı için olabilir. Fakat başka bir balon daha olabilir mi bilmiyorum ama mavi bir balon varsa, yeşil, kırmızı, beyaz, pembe renkli bir balon da neden olmasın? Birden korktuğumu anladım, "Üçgenin iç açıları toplamı 180 derece eder." Matematik ödevimi bitirmek endişelerimi yatıştırmadı. Bu küçük bedenimde gezinen kuşku da neydi? Müzik dersinde hoparlörün yanında iken "İzmir'in dağlarında çiçekleer açarr" diye şarkı söylerken hoparlörden çıkan ses iç organlarımı titretmemiş miydi? Öyle olmalıydı ki, bu sefer de, annemin ve babamın sesleri kalbimin içine kadar ulaşmış ve kalbime birşeyler bırakıp, usulca hayatlarına dönmüşlerdi.

* * *

Sınıfta, öğretmenim ders anlatırken, sıra arkadaşım Seda'nın kulağına yaklaşıp kısık sesle: "- Kalbimin içinde bir tohum var, biliyor musun?" dedim. Bana baktı, kahverengi renkli gözlerini kocaman açıp "- Patatestir o" dedi. "- Benim kalbimde patates var!"

Çok sevinçliydim. Tenefüste hopluya zıplaya oradan oraYa koşturuyordum neşe içinde. Sadece ben değildim. Öyleyse Seda gibi Duru'nun, Aysun'un, Sabri'nin, Ata'nın, tüm arkadaşlarımla kalbinin içinde bir tohum vardı. Ama benimki patates değildi. Bunu biliyorum, patates değildi işte... Peki ya patatesse... Hayır, annem ve babam patates tohumundan hiç bahsetmediler. Bir de annem neden patates tohumu eksin ki kalbime, onun rengarenk bir çok saksı çiçeği var.

* * *

Babam okuldan alıp eve getirirken beni, "- bu akşam babaannene gidiyoruz" dedi. Söylerken sanki, bana "itiraz etme" der gibiydi. Oysa annem asla gitmemi istemeyecekti. Ne söyleyeceğimi bilemedim. Sesim bıçak gibi kesildi. O ara Seda'ya el salladım.

* * *

Beşiktaş vapuru Kadıköy iskelesine yaklaşıyordu. Kalabalık arasında, vapurda Çağan'a el sallarken, sanki Seda'yı görür gibi oldum. Gözlerini açıp "benim içimdeki patates!" diyen Seda'yı. Oysa ben içimdeki tohumun ne olduğunu hiç anlayamadım. Ne kırmızı bir saksı çiçeği açtı, ne de bir kuş gibi şakıdı. Bir öfkenin tohumu nasıl bir çiçek açabilir ki. Yıllarca taşıdığım, içimden söküp atamadığım öfkemin tohumu... Yıllar sonra nefrete dönüşen öfkem çocukluğumun oyuncak balonları gibi sürekli şişip patlıyordu. Bu bana yüreğimde ince, yakıcı bir acı vermekten başka hiç bir işe yaramamıştı. Oysa balon bir oyuncaktı. Annemin çiçekleri ise pencere önü çiçeğiydi. Yıllarca beklemiştim annemin saksı çiçeklerinin aç-

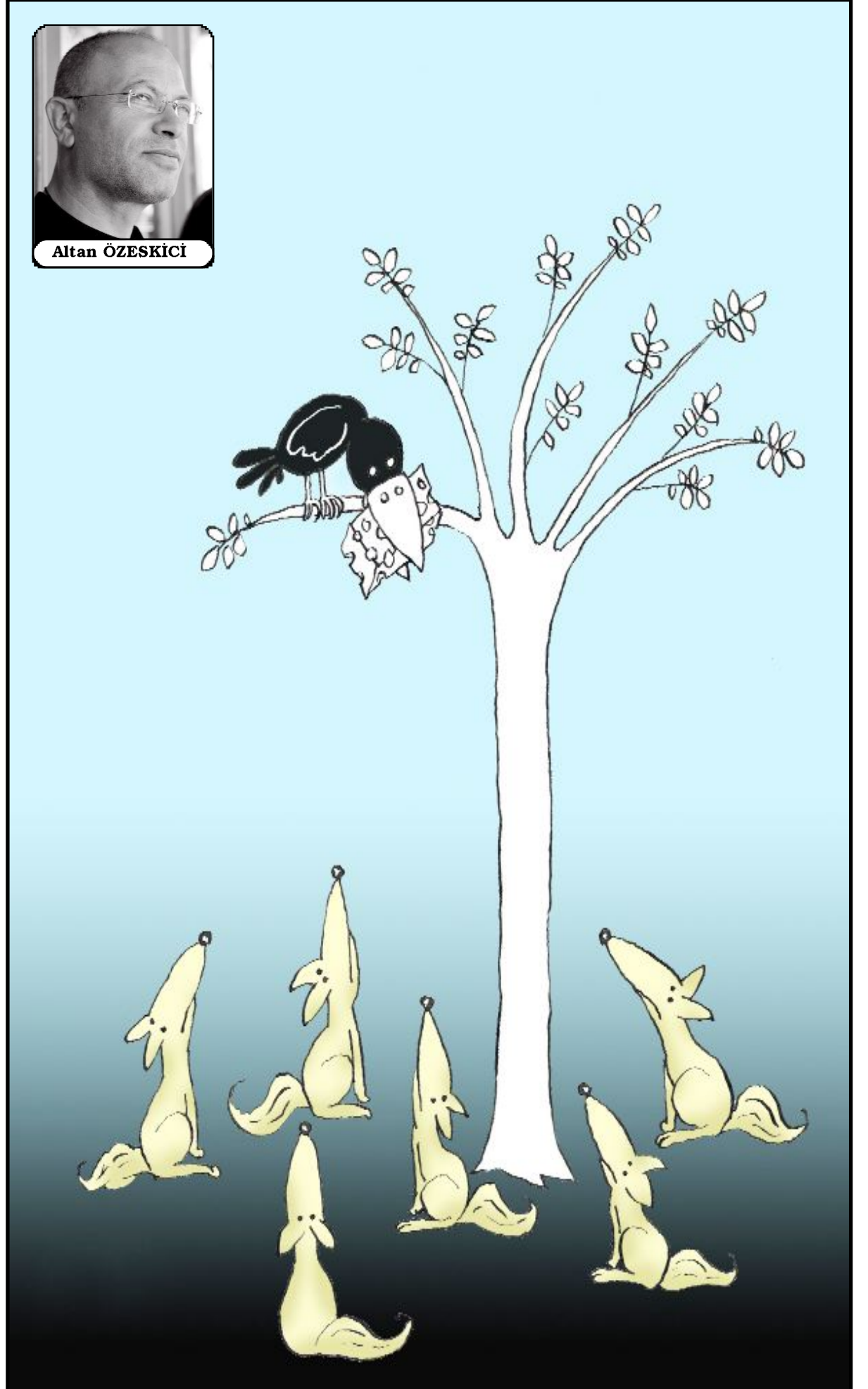
masını. Sürekli öfkemi sulayıp durmuş nefrete dönüştürdüğümü anladığımda ise bir acı bağımlısı gibi hissettim kendimi. Çağan kalabalık içinde ayaklarının ucunda zıplayarak "- Zehra ben burdayım!" diye bağırırdı. O an ayağım sarı renkli yağlı görünümdeki palamara takıldı. Sendeledim, sağ dizimin üzerine düştüm. Bedenime takılan palamar orada, yerdeydi. Peki

ruhumuna takılan palamar? Kollarımdan Çağan tuttu ve "- iyi misin?" Sevgilimin gözleri içimde bir çiçek gibi açtı. Elimden tutup yürürken, bana "- gözlerin ıslık ıslık bugün. Farklı bir tonu var yeşilin sanki çiçek açmış gibi!" dediğinde ruhumdaki palamar sıyrılıp boğazın o derin soğuk sularına karışıp gitti...

25.02.2017

Altan ÖZESKİCİ

CENNETİ YAŞAMAK

Yavaş yavaş ölümler
Seyahat etmeyenler.
Yavaş yavaş ölümler
Okumayanlar, müzik dinlemeyenler,
Vicdanlarında hoşgörüyü barındırmayanlar.

Yavaş yavaş ölümler
Alışkanlıklarına esir olanlar,
Her gün aynı yolu yürüyenler,
Ufuklarını genişletmeyen ve değiştirmeyenler,
Elbiselerinin rengini değiştirme riskine bile girmeyenler,
Bir yabancı ile konuşmayanlar.

Yavaş yavaş ölümler
Heyecandan kaçınanlar,
Tamir edilen kırık kalplerin gözlerindeki pırlıtyı görmek istemekten kaçınanlar.

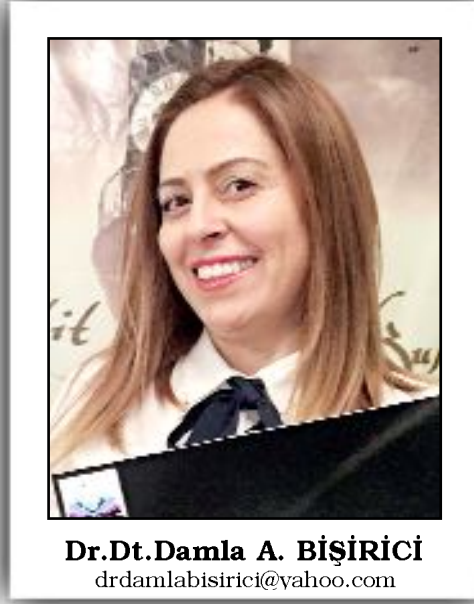
Yavaş yavaş ölümler
Aşkta ve işte bedbaht olup yön değiştirmeyenler,
Rüyalarını gerçekleştirmek için risk almayanlar,
Hayatlarında bir kez dahi mantıklı tavsiyelerin dışına çıkmamış olanlar.

PABLO NERUDA

Hayat, kendi deneyimlediklerimiz dışında, keşfedilecek o kadar çok tada sahip ki. Sadece kendi paradigmamızdan bakarak, sadece bu yöndeki algı çerçevesiyle çözümler üreterek, sormadan, sorgulamadan, şaşırmadan, kendi zihin dünyamız dışına çıkmadan, basit, tatsız tuzsuz olasılıklar dünyasında yalpalayarak, yaşamımızı bir gün sona erene dek geçirmek, bir nevi zaman doldurmak, yaşam serüvenimiz oluverir birden. Oysa ki hayatın lezzetlerine varmak için, onu doyasıya yaşayabilmek ve anlamlandırmak elimizde.

Hayatın acımasız gerçekleriyle baş edebilmek için sığındığımız hayaller ötesi kitaplarımız var örneğin. Sayfaları arasında kaybolurken, kah romanın kahramanı ile özdeşleşerek, kah başka coğrafyalarda tarihin gizemli yollarında gezinirken, kitapların büyüdü dünyasına kendimizi bırakmak...

Kitaplar....Bize bilgiye ulaşım yolunda eşlik ederek bilgi kaynağı olarak kullanıyorsak kitapları eğer, okuduğumuz cümlelerin doğruluğunu, harf ve sözcüklerin birbirine bağlanarak oluşmuş söz bütünlüğünün içinde didaktik okumalar yaparız. Bizi bilgiye ulaş-

Dr. Dt. Damla A. Bişirici
drdamlabisirici@yahoo.com

tıran en sağlam argümanlarla dolu kitaplar imdadımıza yetişir. Hayatımızı anlamlandırmada, iletişimsel problemler yaşamamak adına okuyoruz belki de....Okuyoruz.....Bilgimize yaraşır şekilde davranmak, yaşadığımız çevreyi anlamada ufkumuzu geliştirip yeni

bakış açıları geliştirmek, empati yapmak için, belki de daha medeni bir toplum inşası için okuyoruz....

Bazen, depresif ruh halimizi harekete geçirmek ve ilham almak için okuruz, kapağı albenili bir kitap seçerek mutluluk pırıltıları yerleştiririz yüzümüze, hatta kokulu kitaplarla ödüllendiririz kimi zaman kendimizi.

Kitapta geçen bir cümlemin hayat motto-muz haline geldiği, bakış açımızı geri döndürmüşümsüz değiştirdiği, bizi biz yapan kitaplar da var....Başucu kitaplarımız....Sebepler subjektif olsa da okuyoruz....Okumalıyız da....Okumak, zihnin engin dehlizlerinde kendine çokça alan açan, imgelemlerle alan götüren, savuran ordan oraya....

Kitaplar.... bize gizli bilgiler fısıldayan.....

Bazen bize kendini sonsuzca sunan, her satırını yutarcasına okutan....Bazen ağlamalarımıza eşlikçi....Bazen bunu neden bu zamana dek okumadım dedirten...

Okumak, soyut dünyayı kendi algılarımızla anlamlandırmaya çabaları içerisindeyken, görmek, dokunmak, koklamak direkt duygularımıza hitap eder. Artık herşey hayal olmaktan çıkmış ve gerçekliğe ulaşmış olur bir yerde. Okumaktan başımızı kaldırıp yaşadığımız dünyayı duyularımızla algılamaya başladığımızda, kendi konformist alanımızdan çıkıp yeniliğe kucak açtığımızda, deneyimlere açık hale gelip, yepyeni bir insan haline geliriz.

Gezmek....Bilinmedik coğrafyalara ayak basmak....Motive eden, ruhu arındıran, rutinden koparan, hayata yeniden başlıyormuş hissi doğuran....Ruhumuzu bulutlar üzerine çıkartan, bize sıkışıp kaldığımız mekanlardan sonsuz özgürlük hissine kavuşturan, tüm bedenim tazelenmesi ile yeni varoluşu deneyimleyen ....Gezmek.....Daha düşüncesi yeşerirken bile beyinde, ruhumuzu kuş cıvıltılarıyla dolduran, midemizde kelebekler uçurtan....Gezmek.....Tek bir doğrunun olmadığını, farklılıkların ve bu çeşitlilikten beslenen ruhların güzelliğine ortak olmak....Gezmek.....Çevremizdeki çeşitliliği ve doğayı gözlemlerken aslında iç dünyamızla baş başa kalıp kendiimizi keşfetmek....Gezmek....İçimizdeki hiç büyüyen çocuğun ortaya çıkıp, herşeyi onun bakışıyla algılamak, çocuk olmak doğasıya....Gezmek.....Nefes almak tüm hücrelerin-

le....Gezmek....Hayallerini gerçekleştirmek....Gezmek....Belki de dünyanın en güzel duygusu.....

Okumazsak, gezmezsek....
Çürürüz, küçülürüz, ölürüz,
Okuyalım....
Gezelim....

Kulağımda Miles Davis tınları, sırt çantamda okuduğum kitabım ve ben adım atmadığım coğrafyalarda anı biriktirme telaşında.....Cennetteyim galiba....

ÖNERİ:

OKU: Günden Kalanlar (Kazuo Ishiguro) (2017 Nobel edebiyat ödülü sahibi)

İZLE: The Bucket List (Şimdi ya da asla) (2007 yılı filmi) (Yönetmen Rob Reiner)

İKİ KADIN (*)

Mehmet YOLYAPAR

Çorum'un eski Belediye Başkanı Prof.Dr. Arif Ersoy, O'nu kaybettiğimiz günün akşamı arıyor.

Başsağlığı dileğini ifade ettikten sonra, "Şehadet ederim ki, O iyi bir insandı" diyor. O anda da cümle boğazına düğümleniyor, konuşmasını sürdürüyor.

"İyi insan" dan başka nasıl tanımlanabilir ki Mustafa...

Cenaze törenine koşup gelen, arayan, mesaj atan, ziyaret eden... Acı duyan, samimiyetle acımıza ortak olan...

Binlerle ifade edilebilecek bir sevgi zinciri...

O "iyi insan" için hep...

Duygularını dışa vurmayıp içine atan, hep gülümseyen, hep saygılı, hep efendi, "zulmü kendine" tiplerden...

Mustafa'nın çok sevdiği Nazım'ın deyişiyle "Hava kurşun gibi ağır"...

Ne yazabilirim ki bu zifiri karanlıkta...

Kardeş acısından daha ötesi çünkü bu. İçimden çıkması değil bu acı, ama biliyorum ki, zaman hafifletici bir etken.

Üstelik, acılar paylaşıldıkça azalıyor, sevgiler paylaşıldıkça artıyor...

Sevgileriyle kucaklayıp, acımı paylaşarak azaltan herkese şükranlarımı sunuyorum.

*

Henüz yazacak halde değilim, ama iki güzel insanı -sıcağı sıcağına- anlatmak için geçtim bilgisayarın başına.

Mustafa'nın eski eşi Melek (Aydoğdu) Berlin'e yerleşti, çocukları Ozan ve Umut'la...

İkinci eşi Aynur (Özenç) ile evlilik öncesi bir görüşmelerinde demiş ki Melek: "Biz yü-

Mustafa Yolyapar, ilk eşi Melek Aydoğdu ile (üstte ve altta)...

Mustafa Yolyapar (sağda), haber peşinde...

Aynur ile Mustafa'nın mutlu bir evlilikleri vardı. Ve kendilerine "Yüzyılın en iyi ikilisi" diyorlardı.

Mustafa Yolyapar, oğulları Ozan ve Umut'la... Ve oğulları, önceki gün kabrinin başında...

Bu da bir hafta önce, Kurban Bayramı'nın 1. günü ağabeyi Yaşar Yolyapar'ın evinde...

rütemedik, ama Mustafa çok iyi insandır."

Zaten, Melek ile Mustafa, ayrıldıktan sonra -örneğine az rastlanır biçimde- çok iyi birer dost, arkadaş olmuşlardı.

Nitekim, O'nu kaybedişimizin ardından, sosyal medyada şu mesajı paylaşıyor Melek:

"Sevgili Mustafa, çocuklarımla babası, 12 yıllık hayat arkadaşım, 10 yıllık dostum!

Kötü bir sürpriz aramızdan ayrılman.

Sen hayatı burada noktalarsun, ama sana söylemek istediğim o kadar çok şey vardı ki...

Gelinlerini görecektin, dede olacaktın...

Ben şimdi oğullarımızı kim e çekeştireceğim?

Başarılarını kim e müjdeleyeceğim?

Dertlerimi kiminle paylaşacağım?

Yollarımızı ayırmıştık, ama dostluğumuz çok daha güçlenerek sürmüştü. Hep birbirimizi düşünmeye, destek olmaya devam etmiştik.

Şimdi bırakıp gidiyorsun, oldu mu ya?

Güle güle git. Işıklar içinde ol. Sende hakkım varsa helal olsun.

Ne mutlu sana ki, geride iki güzel evlât, seni gerçekten seven bir

(Soldan sağa) İsmail, Mehmet, Yaşar, Recep ve Mustafa Yolyapar kardeşler, 23 Kasım 2010 tarihinde anneleri Suade Yolyapar'ı kaybettikten sonra objektife bu pozunu vermişlerdi.

Hayata veda edişinden bir ay önce yeğeni Demet'in düğününde, eşi Aynur'la el ele, aile tablosunda...

dost, sana ömrünü adayan bir eş ve harika bir aile bıraktın.

Asıl sorun bizlerde; yokluğuna nasıl alışacağız?

*

Melek Aydoğdu'nun, Aynur Özenc Yolyapar'a mesajı:

Mustafa'yı kaybettiğimiz saatte Ozan kamerayla çekim yapıyor-muş. Bir anda göğsü sıkışmış, bir kenara oturup geçmesini beklemiş.

Bana geldiğinde Mustafa'yı kaybettiğimizi öğrenmişim, ama ona saatlerce söyleyemedim.

Ozan, babasına çok benziyor çünkü.

Allahım sonunu benzetmesin. Kaderi babası gibi olmasın.

*

Aynur Özenc Yolyapar:

Melekciğim, Mustafa'nın oğulları benim de oğullarım. İki anne olarak onları yalnız bırakmayacağız. Sana söz veriyorum.

*

Melek Aydoğdu:

Bundan hiç şüphem yok. Sen bizlere Allahımın en büyük armağanısın, çünkü Mustafa'yı mutlu ettin, bu kadar güzel baktın. Her zaman başımızın tacısın. Çocuklarım da seni benden ayrı tutmuyorlar.

Canımsın. Bu büyük acı bizi çok daha fazla yakınlştırıyor. Seni seviyorum.

*

Aynur-Mustafa Yolyapar çifti, 4 Temmuz 2008'deki düğünleri sırasında ÇORUM HABER'den arkadaşlarıyla...

Mustafa Yolyapar'ın albümünden...

Bu diyalogu gözlerim yaşararak izledim.

İşte sevgiyle yoğrulmuş, eli öpülesi "insan" iki kadın. Mustafa'nın kadınları... Eklenecek tek bir kelime var mı?

*

Allah eşin-dostun yokluğunu vermesin.

Biraz sakinleşince yine dönebilirim bu konuya, ama fedakâr din görevlisi dostlarımı hemen burada zikretmek istiyorum.

Fikretin Çıplak, Hasan Kestek ve Hasan Şener hocalarıma şükran borçluyum.

Recep Camcı hocam, cenazeye katıldığı gibi ertesi gün telefon etti, her gün Yasin okuduğunu söyledi. Bir de yazılı mesajı var Recep Hocamın, onu da buraya alıyorum:

Değerli dostum Sayın Mehmet Yolyapar,

Değerli kardeşiniz Mustafa Bey'in vefatından dolayı üzgünüz. Fakat İlâhi Takdir'in önüne geçmek mümkün değil. Başta Zat-ı Âlînin olmak üzere bütün Yolyapar Ailesine taziyetlerimi bildiriyor, merhuma Tanrı'dan rahmet,

ÇORUM HABER'in Genel Yayın Yönetmeni olarak, çalışma arkadaşları Erkan Bayatlı, Tugay Afat, Taner Şimşek ve Volkan Sınayuç'la...

Mustafa Yolyapar'ı kaybettik

ÇORUM HABER Genel Müdürlüğü Mehmet Yolyapar'ın kardeşi, emekli Genel Yayın Yönetmenimiz ve Haber Müdürümüz Mustafa Yolyapar'ı (48) kaybettik.

2012 yılının Nisan ayında boyun damarından ameliyat olan, ameliyatı başarılı geçmesine rağmen pıhtı atma tıbbi tedavisi nedeniyle kısmi felç geçiren ve yaklaşık bir ay hastanede kaldıktan sonra Çorum'a getirilen Mustafa Yolyapar uzun süredir hastalığı nedeniyle tedavisini sürdürüyordu.

Dün 14.15 sıralarında evinde yeniden kalp krizi geçiren Mustafa Yolyapar, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Mustafa Yolyapar'ın cenazesi Adli Tabip'in incelemesinin ardından Çorum Özel Hastanesi Morgu'na kaldırıldı.

Yaşar, Mehmet, Recep ve İsmail Yolyapar'ın kardeşleri, Aynur Özeng Yolyapar'ın eşi, Mustafa Yolyapar'ın cenazesi bugün saat 11.00'de Çorum Özel Hastanesi'nden alınarak önce Ulucami'ye getirilecek. Burada işlemler tamamlandıktan sonra Ulucami'de sevenleri tarafından son yolculuğuna uğurlanacak.

sizlere ve sevdiklerinize sabr-ı cemil duâ ediyorum.

*

Rind, biliyorsunuz "gönül adamı" anlamına geliyor.

Yahya Kemal de, "Rindlerin Ölümü" şiirinin bir bölümünde şöyle diyor:

Ölüm âsûde bahar ülkesidir bir rinde;

Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter,

Ve serin selviler altında kalan kabrinde

Her seher bir gül açar; her gece bir bülbül öter.

Bu dizeler de "Rindlerin Akşamı"ndan:

Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan

Ve arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan

Geçince başlayacak bitmeyen sükkunlu gece.

*

Ne diyordu Nazım Hikmet de, "Karlı Kayın Ormanı"nda:

Ne ölümden korkmak ayıp
Ne de düşünmek ölü mü.

*

Ayıp değildi, ama O yine de gülerек gitti ölüme..Korkmadı...

Korkmazdı ki...

*

Mustafa, Mustafam,

Nur içinde yat. Mekânın cennet olsun canım kardeşim.

(20 Ekim 2014, ÇORUM HABER)

(*) ÇORUM HABER Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Yolyapar, 12 Ekim 2014 tarihinde, 48 yaşında aramızdan ayrılmıştı. Ağabeyi Mehmet Yolyapar, O'nun ardından 20 Ekim 2014 tarihinde bu yazıyı kaleme almıştı.)

2017'nin 17 Eylül'ü, ÇORUM HABER'in kuruluş yıldönümü... Mustafa Yolyapar, mesai arkadaşlarıyla.

ADI CAHİDE

Fatma Nilüfer YALÇINKAYA

Kadın, sigarasından son bir nefes daha çekti... Dumanını havaya üflemeğe çalıştı, öksürük tuttu! Neredeyse, filtresi yanmaya başlamış izmariti kaldırdı, yere attı... Topukları bitmiş, yamulmuş beyaz yazlık ayakkabısıyla ezdi. Ayakları çorapsız, yalınayaktı! Mevsim kıştı, hava soğuktu:

-Sen de bittin, benim gibi! Dedi... Oturduğu tahta banktan sendeleyerek, kalktı. Elinde, "Güzel Marmara" şişesi vardı. Bir fırt çekti. O da boştu!

-Allah kahretsin! dedi, öfkeyle yere attı... Şişe kırıldı, paramparça oldu. Anıları gibi...

Taksim Meydanı, karşısında duruyordu... Aha da Marmara Oteli, solunda AKM, sağ ileride İstiklal Caddesi... Bütün görkemiyle

Beyoğlu!

Otobüsler, vızır- vızır geliyor, duruyor... Koşuşturan insanlar, iniyor, biniyor... Otobüsler, boşalıyor-doluyor, gidiyordu!

Arkasında... Gezi Parkı vardı! Gezi Parkı karanlıktı... Ağaçların silueti heyula gibiydi... Geleceği gibi meçhul ve karanlıktı!

Aksine, geçmişi çok aydınlıktı!

Gerçek adı, Cahide Serap'tı...

1916 yılında, Yemen'de Paşa torunu, subay kızı olarak başlayan yaşamında, İstanbul'a döndükten sonra babasının evi terketmesiyle, yoksullukla tanıştı! 16 yaşında, Dar-ül Bedayi ile başlayan sanat yaşamıysa, İstanbul Şehir Tiyatroları Sanatçılığıyla taçlanmıştı! Büyük Usta Muhsin Ertuğrul'un kendisini farketmesiyle, 1932'de "Yedi Köyün Zeynebi" ile merhaba dediği oyunculukta, üç yıl sonra sine-

Güzel ve ünlü kadın...

tı... Bu birliktelikten 1953'de kızı Ender doğmuş ama çok geçmeden İhsan Bey'den de ayrılmıştı! Sonrasında yine ünlü aktör ve edebiyatçı Cahit Irgat'la da evlenip, boşanmıştı...

Şımarıklığı çok artmıştı. Taksim-Gümüşsuyu'nda yaptırdığı apartmanın temelini konulan pırlantalar ve alaycı gülüşler şehir efsanesi olarak anlatılıyordu!

1963 yılında, kundaklama sonucu işyerinde çıkan yangın, düşüşünün hızlanmasına neden olmuştu...

İş teklifi alamıyor, almıyordu!

Parasız kalmıştı, dostsuz kalmıştı!

Alkol düşkünlüğü, ucuz şarap hatta ispirtoya doğru evrilmişti...

Küfürbazdı, ağzı bozuktu! Yıkanmıyordu!

Fuhuş!

Siyad, 1979 yılında... Sinemaya Hizmet Ödülü verdi... Törene katıldığında silikti- so-luktu!

18 Mart 1981... Alkadraz Sineması... Kendini İyi hissetmiyordu... Fenalaştı!

İzbe bir evde...

Geride sanat dünyasına; "Cahide Sonku Gibi Ölmek!" korkusu bıraktı...

Cahide Sonku, Zeki Müren'le...

mamızın ilk köy filmi "Bataklı Damın Kızı Aysel" de starlığa oturmuştu! Hızla tırmandığı şöhret merdiveni, kendi yapım şirketi Sonku Film'i kurması ve kendi filmlerini çekmeye başlamasıyla zirve yapmıştı!

Sami Ayanoglu ve eşi Talat Artemel'le yaptığı "Vatan ve Namık Kemal" filmi, 1951 yılında en iyi film seçilmiş, Cahide de en iyi kadın oyuncu ödülünü almıştı! Zeki Müren'i de üne kavuşturan "Beklenen Şarkı" ile çok büyük sükses yapan Cahide Sonku, "Ayakkabılarından Şampanya İçilen Kadın!" olmuştu...

1937 yılında, ünlü ve yakışıklı aktör Talat Artemel'le evlenmişti. Bu evliliğinde alkole tanışan kadın, işkollüklüğü yüzünden eşiyile tartışmaları artınca boşanmış, çok geçmeden zengin işadamı İhsan Doruk'la nikâhlanmış-

Ve düşüş yılları...

...Tiyatro

CAHİDE SONKU

MÜZİKALİ

"KEYFİ"

Yazan: Cökken Ererolan
Reji ve dramaturji: Kemal Başar
Müzik: Orhan Eneo Kızı
İpek ve çevre dizisi: Yükeal Aymaz
Kostüm tasarımcısı: Cansu Cökken

Cahide Sonku: Nilüfer Apkalan

Seslendirme: Erhan Kuvandık, Bekir Ergök, Nevalin Yılmaz, Kemal Başar, Cökken Ererolan, Orhan Eneo Kızı, Ecep Ererolan, Cemal Ak, Başar, Arhan Polatkan

Arhan Polatkan, Kemal Başar, Bekir Ergök, Nevalin Yılmaz, Cökken Ererolan, Orhan Eneo Kızı, Ecep Ererolan, Cemal Ak, Başar, Arhan Polatkan

EMMAART

Biletler Elbette ve gişede.
Rezervasyon: sat@tiyatroyonu.com.tr
Gişe Tel: 0 538 272 23 78

Zirvede...

SAATİ, SEVMEMEYE KURULMUŞ BİR HİKÂYE

Oturduğu evin penceresine her gün kafasını dayayıp, kitaplar okuyup düşler kurardı. Hayatı, okuduğu hikâyelerle dopdoluydu, mutluymuştu, huzurluydu ve sessiz bir mutluluk içindeydi.

Onu kitaplarla tanıştıran ortaokul hocası Aliye Hanım'dı. Her ay şehre inip Sevgi için kitaplar alırdı. Kasabada sadece ilk ve ortaokul vardı. Lise şehirde olduğu için ailesi göndermemişti. Tek hayali hocası gibi Üniversitede edebiyat okumaktı. Annesi, "okuyup da ne olacaksın, otur oturduğun yerde" diyordu.

Sevgi de kitaplara sarıldı. Okuduğu kitaplarla dışarıları seyretmiş gibi gözükse de, kendi içinin dünyasında yaşardı. Her gün gazetelerde okuyordu, evren kötülüklerle doluydu. Kendine yarattığı bu dünyada hiç bir kötülük yoktu.

Görünen evrende bazen insanları anlamaya çalışmayı denedi. Ama insanlar onun kafasında hayal ettiği dünyadaki gibi iyi değillerdi. Onun için kendi içinde yaşamaya karar verdi. Bazen o pencere kenarında saatlerce oturur, okuduğu hikâyeye kadınları düşlerdi. Kendisi olmak istediği hikâyeye kadınlar vardı. Aşk ve tutkuyla bağlandığı hikâyeye adamlar. Ne olurdu, "o hikâyeye adamlardan birisi gibi bir adam çıkarsa karşıma" derdi. Kendi yarattığı dünyada hep o hayal ettiği aşk kokan adamlarla nefes alırdı, ama gerçek ve görünen dünyada öyle adamlar yoktu. Onun için bu hayatta, hep bir şeyler eksik gibi gelirdi.

Yaşı da normal evlenme yaşını geçmişti. Oturduğu kasabada bütün genç kızlar on dokuz yaşını doldurur doldurmaz evlendirilirdi. Bazen istemeye gelirlerdi Sevgi'yi ve her gelene bir göz süzdürür ve olmaz der çıkardı. Genelde onu istemeye gelenleri ya göğüslerine ya da kalçalarına bakarken yakalardı. İşte o zaman kendini etine buduna bakılıp alınan bir hayvan gibi hissedirdi.

O istiyordu ki gözlerinin içindeki "ben"lere bakan ve onları görenler olsun. Gelecek zamana ait umut dolu, aşk dolu çocuklar doğurmayı düşlerdi. Çocukların adını bile düşünmüştü. Kız olursa Türkan, erkek olursa Kadir koyacaktı. Çünkü Türkan Şoray'ı ve Kadir İnanır'ı çok seviyordu ve bütün filmlerini izlemişti. En çok severek izlediği film ise

Elif KAYMAZLI

"Selvi Boylum, Al Yazmalım" filmiydi. Bu filmi belki de on, ya da yirmi kere izlemişti. O filmdeki "Sevgi neydi? Sevgi emektir" cümlesini kocaman harflerle yazıp odasının başköşesine asmıştı.

Annesi bazen odasına girer, "şu yazıyı kaldır, zaten hep bu yüzden seni istemeye gelen insanlara hayır diyorsun" derdi. "Hayat okuduğun romanlardaki gibi değil, gerçek dünyaya dön" diye de bağırarak odasından çıkar-

dı.

Aslında onun kafasında yarattığı dünya gerçekti ve tamamen kendisiydi. "Tamamen benim dünyam olan bir insanla evlenmek istiyorum" diye annesine kızarak söylenirdi. Annesi de, "Artık evde kuruyan kızlara döndün bak, kaç senedir seni istemeye gelen de yok" der, yarasına tuz basardı. Çok bir şey istemiyordu aslında, aşk ile sevebileceği bir adam istiyordu. O adama umut gibi masmavi çocuklar doğurabileceğini düşünüyordu. Sevmediği bir adamla evlenmektense evde kurumayı tercih ediyordu.

Yine bir gün istemeye geldiler Sevgi'yi. Kahveleri ikram ederken adamı baştan aşağı bir süzdü ve yine hayır dedi. Bu sefer artık annesi dayanamadı ve odasında camın kenarına dizdiği bütün romanları, o ağlaya ağlaya, gözlerinin önünde paramparça etti. En çok sevdiği kitabı "Kürk Mantolu Madonna"yı paramparça halde görünce, çığlık çığlığa bağırılmaya başladı. Bu kitabı on ya da on beş defa okumuştur. Her defasında yeni okuyormuş gibi okumuştur.

Sevgi birdenbire kendini boşluğun içine düşmüş bir kelebek gibi hissetti. O boşluktan çıkması için bir kapısı bile yoktu, çünkü annesi bütün kapılarını yakmıştı. Bütün hayatı kül yığınına dönmüştü ve ondan kalan parçalar oraya buraya savruluyordu. Sevgi artık camın

kenarına oturmuyor ve düşler kuramıyordu. Ölü gözlerle, kimseyle ulaşamayacağı kalın bir duvarın ardından bakıyordu. Yüzünde ışık huzmesi bir daha hiç yanmadı, gözbebekleri bir daha ışıltılı hiç parlamadı. Bütün hayalleri ellerinden alınmıştı. Hayalsiz, kendini bir hiç gibi hissetmeye başladı. Boş gözlerle evin içini seyrediyor, sobada fokurdayan çaydanlığı, duvarda asılı eski yıpranmış resimleri, yerde eskiden rengi kırmızı olan ama şimdi güllürsü rengine bürünen halının çizgilerini seyrediyor ve her şeyin anlamsız, boş olduğunu düşünüyordu. O okuduğu kitaplardan kendine küçük olan evde kocaman bir dünya kurmuştu. O dünyası artık yok olmuştu. Ne yapacağını ve vaktini nasıl geçireceğini bilemiyordu.

Dışarıya çıkmak, güneşin sıcaklığını yüreğinde hissetmek ve kalabalık insanlar içine karışmak için de bir çaba sarf etmiyordu.

Onun güneşi kitaplarıydı. Annesi bazen öyle boş gözlerle baktığını görüyor, ama hiç bir şey yapmıyordu.

Yine bir gün Sevgi'yi istemeye geldiler ve daha bu ıstıraba dayanamayarak evet dedi. Adamın suretine bile bakmamıştı ve düştüğü bu boşluktan sadece çıkmak istiyordu.

Ertesi hafta düğün dernek kuruldu ve Sevgi o suretine bile bakmadığı adamlarla evlendi. İlk gece olanlar oldu. Sevgi düştüğü boşluklara daha derin kuyular kazdı. Adam resmen canının teki çıkmıştı ve Sevgi'nin canını acıta acıta seviyordu. "Belki de yaşadığı hayatta herkes onu inciterek sevmiştir. Hep o yüzden o da acıtarak sevmeyi öğrenmişti". Sevginin bütün vücudu morluklar içinde kalmıştı. Kocasını dediği adama yapma etme dedikçe sanki o resmen zevk alıyor, ağzının salyalarını akıtarak daha

fazla canını acıtıyordu. Günler sanki durmuş geçmek bile bilmiyordu. Zamanın akrebinin yüreğinden tutup beyinde güzel olan bir anı arıyordu ama bulamayınca, akrebin iğnesini çıkartıp acıyan yerini tekrar acıtıyordu. Her şey çok ağır geliyordu yüreğine çünkü kanatlarından vurulmuştu. Ölecek gibi oluyor, ölemiyordu. Acı bir çengelli iğne misali ne kadar çıkarmaya çalışsa o kadar içine batıyordu. İçinde uğurlayamadığı acılarını dışarı çıkartıp gökyüzüne savuramıyordu. "Sıcaklığını yitiren acılar sonsuzluğa uğurlanmalı"...Bu cümleyi hangi kitaptan okuduğunu hatırlayamadı, ama onun acılarını sıcaklığını taptaze koruyordu. Acılarını beyinin diplerine saklamak istiyor, bir yandan da her gün görebileceği yerlere koyuyordu. O koyduğu yerlerdeki dikenleri alıp alıp bileklerini kesiyor ama kanlar

akmıyordu. O boşlukta öylece oturup zamanı bekliyordu.

Evleneli koca üç ay olmuştu ve artık aynalara bakmaya korkuyordu, çünkü yüzü kendisine ait değilmiş gibi duruyordu. Her aynaya baktığında, aynanın diğer yönünde başka birine bakıyormuş gibi hissediyordu. Oysa ki o adı gibi sevgi dolu bir insan istiyordu.

Sevgi, üç ayın sonunda bu ıstıraba daha fazla dayanamadı; kasabanın hemen yanında, altından yeşil sular akan köprüye çıktı. Kollarını sonsuzluk gibi açarak, kendini yeşil sulara bıraktı.

Cesedini dört saat sonra balıkçılar buldu. Otopsi için Sevgi'nin cansız bedenini şehre gönderdiler. Otopside iki aylık hamile olduğu anlaşıldı.

Oysa ki o, sevdiği adamdan umut dolu mavi çocuklar doğurmayı düşünüyordu.

Şiirin genç yolcularına mektup...

Âdemoğulları ve kızları, başlarına gelenleri birbirlerine anlatmadan rahat etmezler. Sanat ise bu bağlamda yapılan üretimlerin ötesi olabildiğince sanattır. "Değişende değişmeyi" ifade edebilen metinlerin zamanı geçmesi mümkündür.

Ve sorar Enis Batur, "Güçlü aşk şiirlerini gözü dönmüş âşıklar mı yazmışlar, iyi şiirin ölçülerini tutturuyorlar mı?"

Sanatçı şüphesiz yaşadıklarından ve yaşananlardan yararlanır. Ancak, sanatsal ürünün birebir yaşantı aynaları olduğu söylenemez. Bir diğer deyişle sanat üretimi, hayatın kendisi değil, yeniden kurgulanmış hâlidir.

Bu genel çerçeveden sonra sözü şiire indirirsek...

"Şüphesiz, hiçbir şiir dili şairin işittiği ve konuştuğu dille tamamen aynı değildir; fakat bu dil, konuşulan dille öyle bir ilişki içinde olmalıdır ki onu dinleyen veya onu okuyan bir kimse 'Eğer şiir dili kullansaydım böyle konuşurdum' diyebilirdi" diyor T. S. Eliot...

Ahmet Haşim ise "Şair, umumi lisandan seçilmiş kelimeleri yeni manalarla zenginleşmiş, her harfi yeni ahenklerle çınlayan, üslup ve edası başka bir ölçüye göre tanzim edilmiş güzellik, renk ve hayal ile dolu şahsi bir lehçe vücuda getirdiği andan itibaren eserinin açıklığı okura göre değişmeye başlar" diyerek şair-okur sarkacının gizemini anlatacaktır... (Ahmet Haşim, Piyale, S. 19, İstanbul, 2005, YKY)

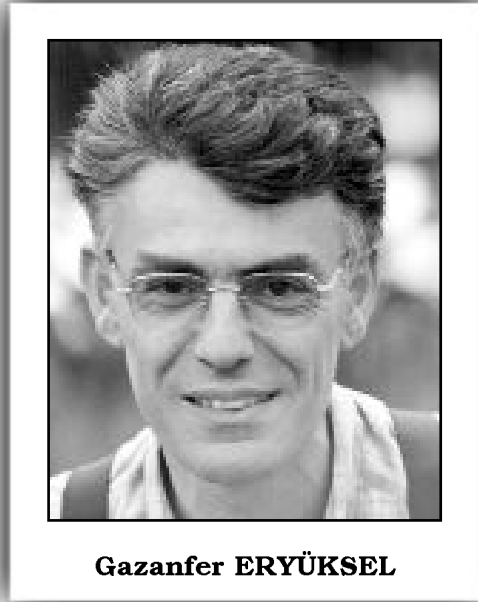
Tek tip beslenme insanlar için nasıl zararlıysa sanatçının/şairin beslenme kaynakları da o denli önemlidir. Bu bağlamda Oktay Rifat, "Şiirde çağdaşlığı ararken müziğe, resme, yontuya bakmak bizi hem uyarır, hem de güvenle götürür gideceğimiz yere, Genç ozanlara derim ki: Öteki çağdaş sanatlarla şiiriniz arasında bir bağlantı kuramıyorsa-

nız kusuru kendinizde arayın" derken sanatçının sağlıklı beslenmesine değinmektedir.

Sanatın genç yolcularına, "olmak ve/veya olamamak" bağlamındaki sohbetlerde şunu söylemeye çalışıyorum. Şair adayı şiirin "sarp ve dikenli" yollarına çıkarken bir bedel ödemek zorundadır. Çünkü sanatçı olmak bir yaşam biçimidir, bir tercihtir. Tıpkı sporcular gibi farklı bir beslenme de gerekir. T. S. Eliot, Ahmet Haşim ve Oktay Rifat'ın sözleriyle özetlemeye çalıştık. Altını bir daha çizmek istiyorum ki bu bir bedeldir ve ödeme peşin olarak yapılır.

Sanatçı/şair, olmak veya olmamak konusunda bedel peşin ödense de teslimatın olup olmayacağına ise garantisi yoktur.

Yaşamları süresince çok popüler olmuş nice sanatçı vardır ki zaman onları hızla öğütmüştür. Geleceğe kalmak, zamanı aşmak sanat yolculuğunun en gizemli hâlidir.

Gazanfer ERYÜKSEL

Orneğin, Abdülhak Hamit Tarhan yaşadığı dönemde "şair-i azam" diye anılırken çağdaş şiirimizde adı neredeyse hiç anılmayan, genç kuşaklara örnek olarak gösterilmeyen bir şairdir.

Bu noktadan hareketle yaşarken popüler olmanın da zamanı aşma ölçüğünde pek bir değer taşımadığını söyleyebiliriz mümkündür.

Sanatçı "değişenden değişmeyi" yakalamanın peşindedir. Neyi söylediği denli nasıl söylediği de önemlidir.

Sanat söz konusu olduğunda bir başka boyut ise zanaatta usta çırağını seçerken sanatta sanatçı adayının ustasını seçmesidir. Sanatçı adayı kendi penceresinden zamana bakarken, teşbih bu ya, "kan grubu" uyan birini seçmelidir.

Gençlerle konuşurken ifade etmeye çalıştığım bir boyut daha var. Sanatçı insanı anlatıyor ise onun psikolojisini bilmelidir. İnsan bir toplumun içinde yaşadığına göre toplumu bilmelidir. Sosyoloji... Bu bağlamda insan ekonomik bir canlı olduğundan ekonomi bilmelidir. İnsan toplumun bir parçası ise eğer onun tarihini bilmelidir. Çocukluk görmezden gelinse de insan doğanın bir parçası olduğundan doğayı tanımalıdır.

Butün bunlar sanatçının olmak ya da olmamak yolculuğunda peşin ödeyeceği bedeller arsındadır. Ama ne demiştik. Olmanın garantisi yoktur.

Marcel Proust'un sözleriyle bitirelim mektubumuzu...

"Üslup kimilerinin sandığı gibi bir süsleme değildir kesinlikle; teknik meselesi bile değildir, üslup – tıpkı ressamın için renk gibi – bakışın bir niteliğidir, her birimizin gördüğü, başkalarının göremediği özel bir evrenin açığıdır. Bir sanatçının bize sunduğu haz, bize bir evren daha tanıttırmasıdır."

MUSTAFA SÜEL HOCAMIZI ANIYORUZ

Yaşam bitimli, acılar bitimsiz, sevgi acıyla kardeş, yaşam ölümle eş

Her ne kadar kabullenmek zor olsa da, vefatının ikinci yıldönümünde Mustafa Süel Hocamızı sevgi, saygı, özlem ve rahmetle anıyoruz...

Dirençli karakteri, saygın kişiliği ile tanıdığımız, arkadaş olduğumuz, dost olduğumuz, Mustafa Hocam, herkesten farklı düşünen, herkesten önce davranan "Cesur Yürek, Doğruların Şövalyesi" bir kişiliğe sahipti. Çorum için, Şapinuva ve Hitit için yapamayacağı şey yoktu. Doğruları, olması gerekenleri, yapılması gerekenleri lafı eveyip gevelemeden son günlerin moda deyimiyile "bam bam bam" söylemeye çekmezdi.

İnsanlar, yaptıkları ve geride bıraktıkları iyi-kötü anıları ile yaşarlar veya anılırlar. O; yani benim, Çorum'un Mustafa Hocası, Aygül Hanımın Mustafası hep güzeli, iyiyi, doğruyu yaşadığı için güzelliklerle, iyiliklerle, vefakârlıklarla ve dualarla anılıyor, anılacak ve unutulmayacaktır.

Kim ne derse desin, Cemal Süreya'nın dediği gibi, "Her ölüm erken ölümdür!"

Bazen bizler, günlük hayatımızın zorlukları ve önümüze çıkardığı sorunlarla mücadele ederken, hiç beklemediğimiz bir zamanda aldığımız acı haberle sarsılırız.

Aldığımız acı haberin soğuk yüzünü hiç bir zaman dostlarımızı, arkadaşlarımızı, yakınlarımızı, sevdiğimizimize yakıştıramayız.

Yeni doğanların hayatımıza kattığı mutluluk gibi, hayata vedaların verdiği acı da asla unutulmuyor. Ani gelen vedalar ise hayatın en unutulmaz ve en acı vedası oluyor.

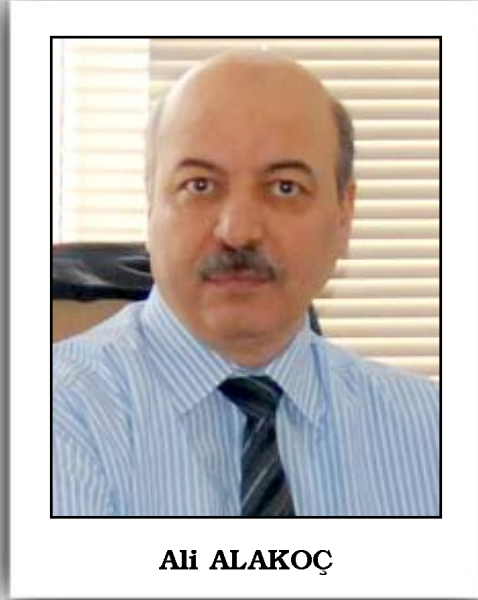
*

Dr. Mustafa Süel hocamız, 1944 yılında Tekirdağ'da doğdu.

1970 yılında Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalında lisans eğitimini, 1983 yılında Yüksek Lisansını, 1986 yılında Doktorasını tamamladı.

Arkeoloji tahsilinden önce, Edirne öğretmen okulundan mezun olmuş, kısa bir süre öğretmenlik yapmıştır. İstanbul Hukuk Fakültesi'nde 2 yıl okumuştur.

Mustafa Süel Hocamız, Ço-

Ali ALAKOÇ

rum'un Ortaköy ilçesinde Hitit şehri Şapinuva'nın Kazı Başkan Yardımcısı ve özellikle Arkeoloji Sorumlusu olarak Şapinuva Kazısını yürütmüş, ömrünü bu kazılara vermiştir.

Mustafa Süel, arkeoloji öğrenciliğinde bile bir Hitit şehri bulmayı hayal etmiştir. Aygül hoca ile birlikte el ele hayaller kurduklarını, hatta adlarının hayalci karı-kocaya çıktığını söylerler. Projeleri, Başkent Boğazköy'ü çevre eyaletlere bağlamak ve bu yolları tespit etmek idi. Beraber yaptıkları yüzey araştırmaları, sonunda bir Hitit şehri bulma hayallerinin gerçek olmasını sağladı.

Arkeolojiye, Hititoloji'ye duyduğu ilgisi, sevgisi nedeniyle ilk defa uluslararası bir Hititoloji kongresi toplanması fikrini ortaya atarak gerçekleşmesini sağlamıştır. Kongrenin gerçekleşmesi ve devamı için Aygül hoca ile birlikte büyük özveri göstermişler, çok mücadele etmişlerdir. 25 yıl önce başlattıkları bu kongreler gelenekleşmiş, Hitit üniversitesi bünyesinde kurumsallaş-

mıştır. 2014 yılında Çorum'da 9. su gerçekleştirmiştir. 3 yılda bir yapılan ve bir Çorum, bir yurt dışı şeklinde devam eden bu kongrelerden 10'uncusu da 2017'de Amerika'da, Chicago'da gerçekleşmiştir.

*

Mustafa ve Aygül Süel hocalarımla tanışmamız Hititoloji Kongresi sayesinde olmuştur. Kendileriyle 1996 yılında yapılacak Kongre çalışmaları için Belediye Başkanı Arif Ersoy'u ziyaretlerinde tanışmıştım. Daha sonra ben, Mustafa Hocam, Aygül Hocam ve Esmâ Hocam ayrılmaz bir dördü olduk.

1996 Kongre çalışmaları için dönemin Belediye Başkanı Arif Ersoy, Mustafa ve Aygül Hocalar, ben ve o zaman İl Kültür Müdürü Ahmet Ertekin ile birlikte Vali Mustafa Yıldırım'ı ziyarete gitmiştik.

Ziyaret sırasında Devlet Tiyatro Salonunun yeniden düzenlenmesi, misafirlerin konaklaması, verilecek hediyeler, afiş, davetiye, program gibi konular görüşülürken Kongrenin bütçesini hangi kurumun karşılayacağına bir türlü karar verilemiyordu. Valilik ve İl Kültür Müdür-

Mustafa Süel

Mustafa SÜEL

Özgür YASOĞLU

lüğü bütçelerinin olmadığından yakınırken Belediye ise kendi memur maaşlarını dahi ödeyemiyordu. Daha sonra Vali Mustafa Yıldırım bir kararname ile Kayseri'ye tayin olurken, Atıl Üzelgün, Çorum Valisi oluyordu. Aynı sorunlar bu kez de Atıl Üzelgün ile yaşanmaktaydı.

Sonuçta Valilik, Belediye, TSO, Çimento Fabrikası gibi kuruluşlar, birer gece yemek verecek, konaklamalar eski adıyla Turban Oteline (o zamanlar Turban Oteli Belediye idaresine geçmişti) diğer tüm giderler Belediye tarafından karşılanacaktı.

1996'dan 2008 kongresine kadar Çorum'da yapılan kongreler hep Belediye tarafından organize edilmiştir. Belediye tarafından organize edilen kongrelerde tebliğlerin yanı sıra kongre katılımcılarına yönelik her akşam ayrı bir kültür-sanat etkinliği de düzenlenmekteydi. Maalesef 2002 yılından sonra yapılan kongreler hiçbir zaman Çorum'u kucaklayıcı olamadı.

Mustafa Hocamız vizyonu çok geniş birisiydi. Çorum'un tanıtımı için çok çalıştı, çok mücadele etti. 2000 veya 2001 yılı festivali için Mahfi Eğilmez, Özgen Acar gibi medya dünyasında söz sahibi kişileri davet ederek Çorum'u ulusal medyaya taşıdı. Daha sonra Mahfi Eğilmez, ekibiyle beraber Şapınuva kazılarında 3 gün geçirecek, buradaki izlenimlerini Radikal gazetesinde yayınlıyacaktı. Daha sonra Anitta'nın Laneti kitabı ve belgeseli, Garanti Sohbetleri, ulusal medya temsilcileri gezisi Çorum'un tanıtımına büyük katkı sağlayacaktı.

Ama maalesef Çorum O'nu anlamadı, anlayamadı. Çorum için ne zaman harekete geçse, hep bir engelle karşılaştı. Kimliğinde Çorum yazan pek çok kimseden daha fazla Çorumlu olan Mustafa Hocam, artık sadece Şapınuva kazalarıyla ilgilenmeye başladı.

Mustafa Süel, Şapınuva kazılarına ömrünü vermiştir. Hep Aygül hoca ile birlikte, "bir kızımız var oğlumuz da Şapınuva" derlerdi. Mustafa Hocamız, Şapınuva kazısı devam ederken 2015 yılı Kurban Bayramının 2. günü kalp krizi geçirmiş, daha sonra 8 Ekim'de Ankara'da kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmiştir. Kendisi çok sevdiği arazi çalışmalarında yani sahnede vefat etmiştir.

Yazıma, çok anlamlı bulduğum bir dua ile son vermek istiyorum.

Aydan, güneşten evvel bu mülke gelip, geçtik, bu âlemi seyrettik. Bu mülkten bir zamanlar ana rahmine düştük, bir can olduk. Özümüzü tanıdık yol olduk. Geleceğe koştuk ümitle. Yeri geldi bulut olup dağları, denizleri, ovaları, vadileri aştık, sonra rüzgârlarla buluşup başladık damla damla çimenlerin, çiçeklerin üzerine düşmeye. İşte böyle böyle kendimize döndük. Ama sonunda yine Hakk'a döneceğiz. Çünkü Hak'tan geldik.

Yaşam bitimli, acılar bitimsiz.

Sevgi acıyla kardeş, yaşam ölümle eş.

Yer anamız, gök atamız.

Topraktan var olduk, bir tende can bulduk, bir nefeste özgür olduk.

Yaşam koşusu engebeli, yaşam yolu dikenli...

Mustafa Hocam;

Havadan, sudan, ateşten, topraktan varlığa geldin. Önce can idin, sonra beden oldun. Hak kapısından doğdun. Ten oldun, can oldun, söz oldun. Sese dönüşerek canlı cansız her şeye sızdın. Ateş donuna bürüdü, su donuna bürüdü, toprak donuna bürüdü, hava donuna bürüdü devriye oldun... Miracını tamamlamak için döndün durdun. Yolun açık, ruhun şad, mekânın aydınlık, toprağın bol, mekânın cennet olsun...

Biz senden razıydık. Hak erenleri de senden razı olsun...

Hoşça kal Mustafa Hocam...

tebesir

Tebesir'in Serüveni (1)

Gürkan ZORLU

Çorum Bahçelievler İlköğretim Okulu'nda görsel sanatlar öğretmenimiz Altan Özescici tarafından 2001 yılında ders dışı etkinlik kapsamında bir karikatür grubu oluşturuldu.

Karikatür çalışmalarına katılan öğrencilerin birçoğunun "karikatür"ün ne demek olduğunu dahi bilmemesine karşın, karikatür grubu çok kısa sürede önce ulusal, sonra uluslararası alanda ismini duyurmayı başardı. Öyle ki bir çok çizir ve basın tarafından ilgi gösterildi. Kutlama yazıları, mektuplar, gruba gönderilen karikatür kitapları, Tebesir Grubu için çizilen karikatürler bunun göstergesiydi.

Karikatür Grubu rehber öğretmeni Altan Özescici, grubun oluşması ve derginin ilk sayısının çıkma aşamasını şu şekilde yorumluyor:

"Okulumuzda bir yıldır sürdürdüğümüz karikatür grubu çalışmaları ve ortaya çıkan birbirinden güzel ürünleri hem değerlendirmek hem de bu ürünleri insanlara sunmak istiyor -

duk. Öğrencilerin yoğun isteği ile -haydi mi - zah dergisi çıkaralım- düşüncesi doğdu. Önce derginin ismi önemliydi. Çeşitli alternatifler sonucunda, oy birliği ile TEBEŞİR olmasına karar verildi."

2002 yılında "Tebesir" Dergisi'nin yayın hayatına başlamasıyla Çorum'da karikatür ve mizah adına bir hareketlilik başladı. Öğrenciler, veliler, okul yönetimi, öğretmenler, karikatürcüler, yerel ve ulusal basının gösterdiği ilgi derginin ve karikatür grubunun kabul gördüğünü açıklıyordu.

Birçok genç çizere karikatürü tanıtan ve sevdiren Tebesir Dergisi'nin birinci ve ikinci sayısının kapağında Elif Teke'nin karikatürleri göze çarpmaktadır.

Dergi çıkartmanın özellikle bunun bir okulda yayınlanması sanırım kolay değildir. Dergi yönetmeni ve karikatür rehber öğretmeni Altan Özescici'nin karşılaştığı zorluklar hakkında düşüncesini aldık:

Karikatürist Yaşar Babalık'ın Tebesir Grubu için çizdiği karikatür...

Yaşar Babalık

tebesir

BAHÇELİEVLER İLKÖĞRETİM OKULU KARİKATÜR GRUBU YIL: 1 SAYI: 1 / 2002

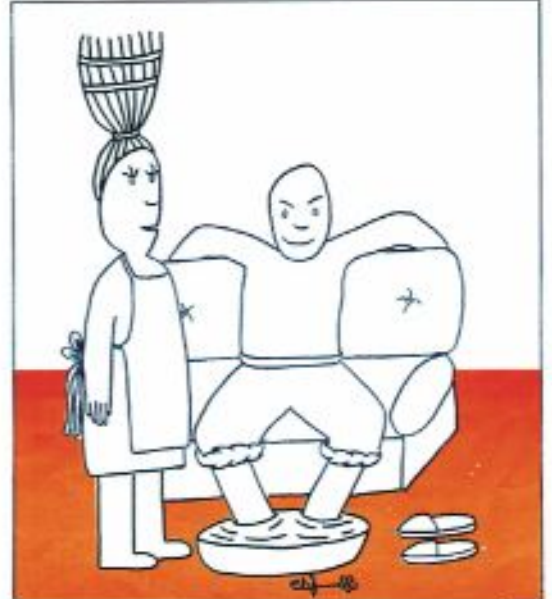
Kapak Karikatürü: Elif TEKE
Tebesir Karikatür Dergisi, Sayı:1, Yıl:2002

"Karikatür grubunu kurarsınız, bu işi sevmeniz ve istemeniz yeterli yalnız dergi aşaması gerçekten de sorumluluk ve emek istiyor. Ürünlerin ortaya çıkması, değerlendirip yayınlanabilir olanları seçmeniz, tasarlamamız, matbaada bastırılması, dağıtımını her biri ayrı çaba gerektiriyor. İnsanların olumlu düşünceleri, övgüleri bu yükü hafifletiyor. Öğrencilerin ve velilerin desteği çok önemli oldu. Öğretmen arkadaşlarımdan Yıldırım Varol'un bu aşamalarda benimle birlikte bu emeği paylaşması önemlidir. Başarı çalışmakla, yaptığın işi sevmekle, paylaşmakla ortaya çıkar diye düşünürüm."

tebesir

BAHÇELİEVLER İLKÖĞRETİM OKULU KARİKATÜR GRUBU YIL: 1 SAYI: 2 / 2002

Kapak Karikatürü: Elif TEKE
Tebesir Karikatür Dergisi, Sayı:1, Yıl:2002

Bir zamanlar

Her konuşmasında mutlaka bir pot kıran yaşlı amcamız, sohbetlerin değişmez konudur. Onun ağzından çıkan, bazen o yapmış; o söylemiş gibi dillerden düşmeyen komiklikler vardır. Yıllarca onun adı dillerden düşmedi. Gün geldi, rahmetli oldu. Olenin ardından kahkaha atmayı sevmeyen köylüleri onu unutmaya başladı. Fıkralara konu olacak sözlerinden anımsayabildiklerimi yazmaya çalışacağım:

Amcamızın evine bir köylümüz gelir. Her köylünün kapısını bekleyen bir köpek vardır. Eve gelen konuğa saldırmak için fırsat bekleyen, var gücüyle havlayan köpeği gördüğünde hane halkını uyarır:

-Çocuklar, konuğu tutun; köpeği yaralamasın.

* *

Geçmişte yolculuklar yaya, halkın deyişiyle piyade olarak yapılırdı. Dört nala koşan atı olanlar zengin sayılırdı. At gibi giden eşiği olanlar şanslıydı. Kış mevsimi, olumsuz hava koşulları yolcular için en büyük engeldi. En az bunlar kadar büyük bir sorun ise geceleri konaklayacakları yer bulmaktı. Yol üzerinde bulunan bir köy, gaz lambasının ışığı bulunan bir ev onlar için bir umut kapısıydı. Kapı çalınır, kim olduğu sorulduğunda tanrı misafiri olduğu söylenirdi. Genellikle eve alınır, kapıdan boş gönderilmezdi.

Gelen konuğa evde bulunan yiyecekler-

Arap ÇATAROĞLU

den sofraya serilir. Karnı doyduktan sonra yatacağı yer gösterilirdi. Yolcu, sabah erkenden kalkıp yoluna devam ederdi. Onlar günlerce haftalarca aynı şekilde yolculuk yapardı.

Eve gelen konuğun önüne sofraya serilmiş, aile büyüğü amcamız da geleneklere uygun olarak onunla birlikte yemek yemeye başlamıştır. Diğerlerinden farklı olarak yeni gelen konuk çekingen davranmaktadır. Aç olduğu her halinden belli olmasına rağmen çekinerek yemeğini yemektedir. Davranışları ev sahibinin dikkatini çeker. Dolaylı yollar-

dan anlatmaya çalışır; ancak değişen bir şey olmaz. Amcamız artık dayanamaz:

-Ye utanmaz ye! (utanma, çekinme demek ister)

* *

İki evli, yani iki avradı olanlar toplumda el üstünde tutulur. Onları kıskananlar eleştirir gibi davranır. Onlar gibi olamadıkları için ah çekenler vardır.

Yaz aylarında mevsimlik işler bitme den kış hazırlıkları başlar. O dönemin değirmenleri suyun gücüyle çalışır. Günlerce sıra bekleyenler yetmiş- seksen kilo civarındaki buğdayı değirmene eşek sırtında götürürdü. Amcamız da evinde yufka yapılacak un bitmeden değirmene gitmek ister. Hava kararmadan buğday doldurduğu çuvalı, merdivenin badalına (basamağına) yerleştirir. Horozlar ötmeye başladığında eşeğin sırtına başkasından yardım almadan çuvalı yükleyecek, yoluna devam edecektir.

Evdeki hesap çarşıya uymaz. Yere düşürdüğü çuvalı tek başına eşeğin sırtına yükleyecek gücü yoktur. Gecenin karanlığında kara kara düşünürken komşunun sesini duyar. Ondan yardım ister. Dilinin döndüğü kadarıyla derdini ona anlatmaya çalışır:

-Eski avrada söylesem (yardıma çağırırsam) beni köye rezil eder. Yeni avrada söylemeye utanıyorum.

Komşusu eski avradının yapacağından fazlasını yapar!

AVANGARD BİR FOTOĞRAF OKULU, HATTİ FOTOĞRAF TOPLULUĞU

2002 senesinde fotoğrafçılık merakıyla bir araya gelmiş olan Hattî Fotoğraf Topluluğu üyeleri, anı yakalamak, zamanın akışına tanıklık etmek ve kaliteli vakit geçirmek fikrinde birleşen doğa ve çevre dostu insanlardan oluşmaktadır.

Bu üyelerin hepsi de gelişmiş sanat bilgisine sahip, çevrelerine karşı duyarlılığı yüksek insanlardır. Bu özellikleri dolayısıyla kentimize ait ilk fotoğraf topluluğu olma özelliğine sahip öncü bir topluluktur Hattî Fotoğraf Topluluğunun 15.yılıni doldurması sebebiyle kaleme aldığım bu yazıda üyelerin de görüşlerine yer vermek istedim.

A.Burhan ESEN/Sanat Eğitimcisi-Fotoğraf Sanatçısı:

Hattî Fotoğraf Topluluğu Çorum'da ilklere imza atan yapısıyla avangard kelimesinde karşılığını bulabilir. Bu anlamda düzenlediğimiz foto safariler, eğitim faaliyetleri, ulusal düzeyde düzenlediğimiz yarışmalar ve tüm bunlarla ilgili çıktılar niteliğimizin göstergesidir. Fotoğraf tekniğinin uygulamasını öğrenen ve yetkin ellerde sanat eğitimi alan sayısız fotoğrafsever şehrimizin kazancı olmuştur. Topluluğun şehrimizde fotoğraf sanatına ilgi ve ivme kazandırmasında özellikle Altan Özeskici'nin katkısı büyüktür.

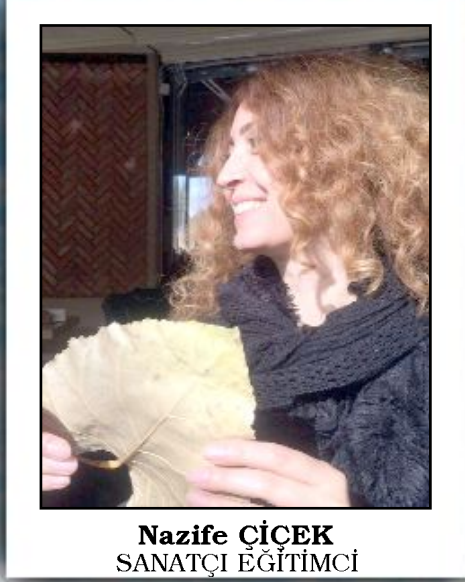
Hüseyin EKER/Sanat Eğitimcisi-Fotoğraf Sanatçısı:

Çorum'da faaliyet gösteren Hattî Fotoğraf Topluluğu'nun ilk kurucu üyeleri arasında yer aldım. Topluluğumuzla birlikte foto safarilere katılarak ülkemizin ve özellikle de Çorum'un tarihi, turistik ve kültürel mekanlarını gezerek sokak fotoğrafçılığı tarihi ve belgesel fotoğrafçılık alanında sergilere katıldım.

Hattî Fotoğraf Topluluğu yönetici ve üyeleri arasında dayanışma, fedakarlık, samimiyet, saygı ve sevgi bağları daima ön planda olmuştur.

Serap ŞİRİN ÇAKIR/Sanat Eğitimcisi-Fotoğraf Sanatçısı:

"Hayat ayrıntıda gizlidir" sözü çocukluğumdan beri sürekli karşıma çıkar dururdu, ama bu sözün ne anlama geldiğini fotoğraf çekmeye başlayınca daha iyi anladım. Çalıştığım okulun

Nazife ÇİÇEK
SANATÇI EĞİTİMCİ

kantininde otururken benim gibi öğretmen olan sevgili Altan Özeskici'nin teşvikiyle, birlikte fotoğraf çekmeye başladık. Üç kişiyle başladığımız çekimler, sayımızın artmasıyla eğlenceli bir şekilde devam etti. İnsan her gün yeni bir şeyler öğrenir misali farklı bakış açılarını detayları her bir bireyin özgünlüğünü keşfettim.

Bireysel fotoğraf çekmek değerli bir aktivite olsa da grupla birlikte fotoğraf çekmek gruptaki her bireye değer katan ayrı bir paylaşımdır diye düşünüyorum. Grup üyeleri arasındaki yardımlaşma ve paylaşım bencillikten uzak aile sarmalında çok güzel çalışmalara imza attığımızı düşünüyorum.

Sevgili Altan ÖZESKİCİ, Hüseyin EKER, Nazife ÇİÇEK'e hayatıma kattıkları renkten dolayı teşekkür ediyorum.

Altan ÖZESKİCİ/Sanat Eğitimcisi-Fotoğraf Sanatçısı-Karikatürist:

İnsanın yaşadığı yere katkısı "haydi bir şeyler yapalım"dan

Hattî Fotoğraf Topluluğu Çorum'da ilklere imza atan yapısıyla avangard bir topluluktur. Kendinden sonra bir çok kulüp ve topluluğun oluşmasında öncü olmuştur.

İnsanın yaşadığı yere katkısı işini doğayı ve insanı sevmekle olur.

Hattî Fotoğraf Topluluğu içinde fotoğraf tekniğinin uygulamasını öğrenen ve yetkin ellerde sanat eğitimi alan sayısız fotoğraf sever şehrimizin kazancı olmuştur.

evvel yaşadığı yeri ve yaptığı işi, daha da önemlisi doğayı ve insanları sevmekle olur.

2002 de birkaç sanat eğitimcisi arkadaşla başlattığımız fotoğraf oluşumu, 2008'de Çorum ağırlıklı olarak yaptığımız amatör fotoğraf çekimleri "Hattî Fotoğraf Topluluğu" adıyla devam etmiştir. Çorum Halk Eğitim Merkezi desteği ile 4 yıl süre ile yürüttüğüm sertifikalı kursların ürünlerini görmek fotoğraf sanatı adına sevindirici ve umut vericidir.

DÜNYA MİRASI HASANKEYF

Rojda...

Otobüsten inmeden, merdivende şöyle bir durdu. Uzun uzun izledi Hasankeyf'i, sanki hiç gitmemişti buralardan. Öyle ki çocukluğu dün gibi serildi önüne. Ne çok gülmüş, oynamış, ağlamış, coşmuştu Selocan'la Hasankeyf'in sokaklarında. Hafızasında kalan en güzel anılar buraya aitti. Belki de bu yüzdendi, ruhunu tedavi etmek için bu sarı sıcak şehre kaçışı.

Eski bir sevgiliyi görür gibi, bir dosta elini verir gibi, içi titredi ata topraklarına bakarken. Annesinin sinesi gibi sığındığı, güven duyduğu bu topraklardan kopuşu geldi aklına... Ne acıydı kaçarcasına gidişleri ve yıllarca gelmeyişleri. Şimdi derdi hesaplaşmak değil, hasret gidermekti saklambaç oynadığı sokaklarda. Özlemiydi Halime, Selocan, Sidar, Baran. Aklında en çok bu dört arkadaşı kalmıştı. Sahi nerelerdeydiler? Hala burda mıydılar? Yoksa

Semra ŞAHİN

ca keyifli olacaktı. Gözlerinin Taş köprüye taktığını gören Selocan anlatmaya başladı;

Hasankeyf'in (Süryanice; Hesna Kephra, Arapça; Hisn Kafya) en önemli simgelerinden biridir, Taşköprü. Artuklular tarafından yapılan köprünün ayakları arası 40 metre. Bu mesafe geçmişte güvenlik amaçlı yapılmış, ayaklar arası ahşap kapaklar varmış. Şehir zaman içinde pek çok saldırıya maruz kalmış. Saldırıları esnasında, ahşap kapaklar kaldırılınca, düşman güçler şehre girememiş, zarar verememişler. Ama maalesef tarihler boyu ayakta dimdik duran köprü günümüzde kullanılacak durumda değil.

Taşköprü'nün onarımı imkansız durumda. Dicle'yi geçmek için yerine yeni bir köprü yapılmış. Köprüden geçen, İki eski arkadaş, ayaklarının götürdüğü yere giderken, kendilerini mağaraların yakınında buldular. Metrelerce yükseklikte dağda, doğal veya insan eliyle

Hasankeyf'ten görünüm

Taşköprü ve El Rızk Camii minaresi

büyük şehirlere mi gitmişlerdi? Şimdi görseleler tanır mıydı, Rojda'yı?

Otobüsten iner inmez çocuklar sardı etrafını;

-Abla rehber ister misin?

-Abla Taşköprü'yü anlatayım mı sana?

Acaba akrabası var mıydı, bu çocuklar arasında? Gülümsedi. O, dertleşmeliydi, yalnız kalmalıydı Artuklu Köprüsüyle. Huzura ermeliydi, Zeynel bey Kümbetinde. Anılarını tazelemeliydi, mağara evlerinde. Tek başına olmalıydı.

Özleminin çığırtağıyla ve yaşadıklarının ağırlığıyla başladı, çocukluğuna yolculuğu. Daha belki de on adım atmadan buldu gözleri, kara yağız delikanlıyı. Ilık ılık bir duygu geçti yüreğinden. Hiç ama hiç tereddüt etmedi, emindi, Selocan'dı bu. On sekiz yıl sonra kara gözlerinden tanıdı, kendini koca koca köpeklerden koruyan Don Kışot'unu.

Sorgusuzca açıldı, kolları. Onca yılı telafi etmek ister gibi sarıldı, arkadaşına. Adına arkadaşlık de, hemşerilik de, kardeşlik de, dostluk de, adına ne dersen de, gönülden sevgi, samimiyet böyle bir şeydi. Dostluk yıllar geçse de, hiç ayrılmamış gibi sarılabilmek, sohbetine kaldığın yerden devam edebilmektir. Selocan yerel rehber olmuş, Hasankeyf'i, binlerce yıllık tarihini, her köşesini adım adım biliyordu. Dost sohbetinde Hasankeyf'i dinlemekte, ayrı-

şekillendirilmiş mağaralar bulunuyordu. Rojda kendi yaşadıkları mağarayı bulmak istiyordu. Burada yüzlerce kişinin yaşayabileceği büyüklükte, 6 bine yakın mağara vardı.

Eyüp Sultan tarafından yaptırılan tarihi Hasankeyf Kalesi'nin, yedi kapısı olduğu, dördünün görüldüğü, üçününse gizli olduğu anlatılır. Hatta giriş kapısının tılsımlı olduğundan bahsedilir. Kapının üzerindeki akrep ve yılan kabartmasının, kaleye girenleri akrep ve yılan sokmasından konduğuna inanılmış. Günümüzde ise bir kapısı yıkıldığı için, ikinci kapıdan, merdivenli yoldan ulaşıyordu. Sıcakta merdivenleri çıkmak çok zor olsa da, mağaraların serinliği insanın için ferahlatıyordu.

Tepeye çıktıklarında, gördüğü muhteşem manzara hatırladığının aynısıydı. Zeynel Bey Türbesini, Büyük Kale'yi, Ulu Cami'yi, Büyük Saray'ı, Küçük Saray'ı köprüyü ve

HAMAM VE KUMBET

El Rızk'ın minaresini uzun uzun seyrettiler.

Kalenin üzerinde şehri izleyen Rojda'nın dikkatini yarım kalmış minare çekti. Yoksa minare de mi zamana yenik düşmüştü? Minare göğe meydan okuyan duruşuyla adeta şehrin diğer sembolü gibiydi. Kafasını karıştıran düşüncelere cevap yine Selocan'dan geldi. Kalfasının muhteşem eserini gururuna yediremeyip intihar eden ustanın hikayesini anlattı. Bu eser El Rızk Cami'sinin minaresiydi. Camisinin yıkılmasına rağmen ayakta kalan minare, gerçekten şehrin önemli simgelerinden birisiydi.

Eyyübiler zamanında bir cami inşaatı başlar. Cami inşaat iken usta ve kalfa arasında bir anlaşmazlık çıkar. Usta kalfayı kovar. Halk duruma el koyar ve bir yarış tertip eder. Her ikisinin de bir minare yapmasına, en güzel ve ilk bitirenin kazanmasına karar verirler. Kalfa El Rızk'ın minaresini yapmayı üstlenir. Minareler yükseldikçe aralarındaki rekabet sertleşir. Kalfa minareyi ustasından önce bitirir ve onu açılışa çağırır. Durumu hazmedemeyen usta, kalfasını öldürmek ister. Minarenin tepesinde gördüğü kalfanın yanına gider. Ustasını tanıyan kalfa durumu anlar ve hemen aşağıya iner. Kalfa minareyi çift yollu yapmıştır ve ustası kendisini görmeden aşağıya inmiştir. Usta minarenin bu özelliği karşısında kendisini yenilgiye uğradığını hisseder ve intihar eder. Usta ölür diğer minarede yarım kalır, yapıldığı o günden bu güne yarım da kalsa heybetiyle zamana meydan okur, bu muhteşem minare.

Gördüğü her eser, yaşanılmışlığın yansımasıydı. Dinlediği her hikayede kendinden bir şeyler buluyordu, Rojda. Basit bir özgeçmiş yoktu bu toprakların. Dicle Nehri üzerinde kurulmuş olan bu kent, orta çağın en önemli ticari şehirlerinden biriydi. Hatta Artuklular ve Eyyubiler döneminde Küçük Kale'de paralar basılıyormuş, dönemin darphanesiydi. Buraya kale kapısı karşısındaki bir merdivenle çıkılıyormuş. Darphanede hala eski para bulmak mümkünmüş. Rivayete göre, yağmur yağdığı zaman, akan suyla birlikte eski paralar düşüyormuş.

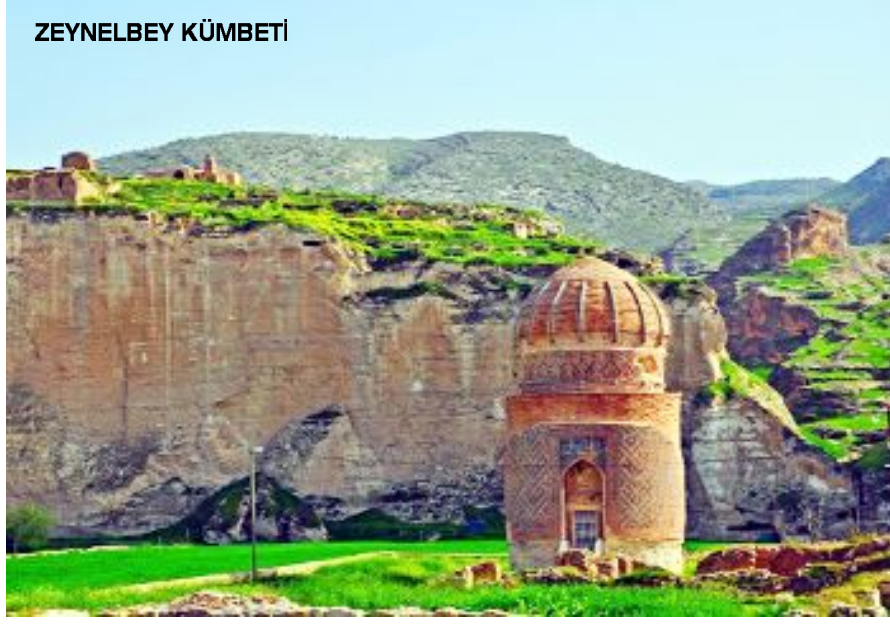
Babasının prensesim diyerek sevdiği Rojda, kendi sarayı gibi hissettiği Prenses Sarayı'nı da görmek istiyordu. Çocukken hep burayı hayal ediyordu. Saray kalenin kuzeyindeydi. Sarayın ilginç bir özelliği vardı. Dışarıdaki sesler içeri giriyor ama içerideki ses dışarıdan duyulmuyordu. Fakat kayaların çökme tehlikesi sebebiyle Prenses Sarayı'nı uzaktan seyretmek zorunda kaldı.

Rojda, hayranlıkla izlediği bu tarihi eserlerin bugünkü teknolojiyle bile yapılamayacağını düşünüyordu. Bunlardan bir tanesi de Zeynel Bey Kümbeti'di. Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın oğlu Zeynel Bey için yaptırılan bu türbe, tam bir anıt mezardı. Kümbet dıştan silindirik, içten sekizgen özellikte bir mimariye sahipti. Dış yüzeyinde turkuaz ve lacivert sırt tuğladan yapılmış kuşaklarda Allah, Ahmet, Muhammet ve Ali isimleri yazılıyordu. Önce ellerini açtı göğe, bütün hakkın rahmetine kavuşan atalarının ruhuna dua okudu. Sonra gözlerini kapadı, aradığı huzur rüzgarın esintisiyle yüzüne değdi. Tatlı yumuşak bir ruh haline büründü.

Gözlerini açtığında karşısında duran hamama dikkat kesildi. Neredeyse her medeniyetten nasibini alan Hasankeyf'e bu hamam kimin mirasıydı? Tabii ki, Osmanlı. Osmanlı gittiği her yere yaptığı gibi, buraya da hamam yapmıştı. Kervanlar İpek yolu üzerinde bulunan şehre girmeden önce bu hamamda yıkanır öyle girerlermiş Hasankeyf'e. Tarihin dehlizlerinde dolaşırken dağlık, otantik ve masalımsı doğa, insanın nefesini kesiyordu.

Bir zamanlar Mezopotamya'ya hakim konumu sebebiyle Hasankeyf, paylaşılmayan bir şehirmiş. Bizans, Sasani, Emevi, Abbasi, Hamdani, Mervani, Artukl, Eyyubi ve Osmanlı hakimiyetine girmiş. Kentin kurulduğu kayalar, 100 binlerce yıllık akarsu aşındırması sonucu oluş-

ZEYNELBEY KÜMBETİ

muş. Bir sürü işgale uğramış. İşgalciler bir önceki uygarlığın üzerine koyarak, şehri daha da güzelleştirmişti. İşte bu sebeptendir, kentin dünya ortak mirası olarak adlandırılması.

Şehri hayranlıkla anlatan Selocan, burulan ses tonuyla "Son olarak biz de Ilıca Barajı ile kente katkıda bulunacağız" dedi. Şüphesiz ki enerjiye çok ihtiyacımız var. Enerjiye ulaşmanın bedeli bu kadar ağır mı olmalı? Bu toprakların rüzgarından, güneşinden yararlanmadığımız için mi sular altında kalacak tarih kokan bu şehir? 60 yıllık baraj, 12 bin yıllık tarihe tercih edilir mi?

Haçlı saldırılarını da, Moğol istilasını ve tahribatını da yaşamış. Her şeye rağmen, 12.000 yıl boyunca yaşamayı sürdürmüş. Zamana meydan okumuş, ihtişamıyla göz kamaştıran kentte, mağara evler boşaltılmış çoktan. Yavaş yavaş terk edilmeye yüz tutmuş. Bu zenginlikteki medeniyet mirasının sular altında kalması çok acı. Hasankeyf sonsuza kadar baraj suları altına gömülmek üzere. Kale, kireç ve kalkerden oluşmuş. Bu da demek oluyor ki; zamanla eriyecek ve yok olacak. Baraj tamamlandıktan sonra sadece minarenin ucu görünecek.

Yıllar yıllar sonra, Hasankeyf'e geliş tesadüf değildi. Doğanın gücüyü onu bu şehre getiren. Doğa Rojda'dan bir şey istiyordu. Sanki ata topraklarında daha bir güçlenmişti genç kadın. Değerlerimizden vazgeçmek bu kadar kolay olmamalıydı. Tarihini kesip atmakla, damarını kesip atmak arasından hiç fark yoktu. Terk edip geldiği sevdiğine de, kaderiyle baş başa bırakılmış şehrine de sahip çıkacaktı. İstemsizce döküldü dudakların bir şiir;

*Hey gidi Hesna Kepha,
Deprem oldu çökmedin, sel oldu göçmedin
Taşköprü'nden, tarihinden geçmedin.*

*Hey gidi Hisn Kafya,
Moğollar'ın yıkamadığı, Haçlı'nın yakamadığı
Surlarınla, meydan okudun zamana*

*Hey gidi Hasan Keyf,
Yolunu kesmediğin Dicle, sularına gömerse seni
Gücünün, güzelliğinin
Ne tarifi olur, ne tamiri*

MAĞARA EVLER

Sanatçı egosuna, soylu ve sabırlı bir karşı duruş

Tuluk'un muhteşem eseri Selimiye Camii maketinin önünde...

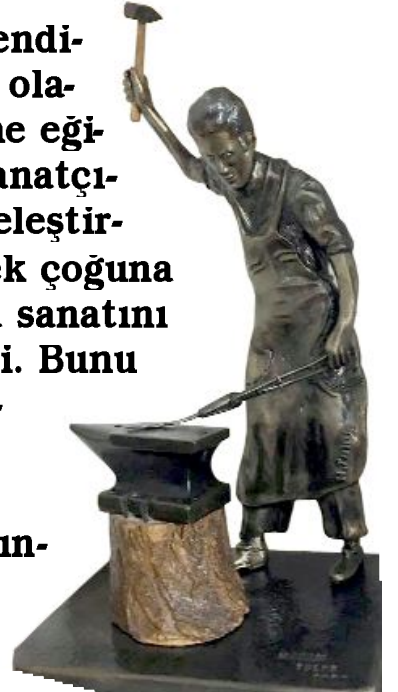
Selda FINDIK

Selda Fındık,
metal sanatçısı
Hasan Tuluk'la...
(Fotoğraflar:
Aliye ÖNCEL)

● Uluslararası başarılarıyla Çorum'un gururu olan metal sanatçısı Hasan Tuluk, O'nu metal işleriyle uğraşan zanaatkar yerine koyarak egosunu tatmin etmeye kalkışan sözde sanatkarlardan çektiğini kimseden çekmedi.

● Ama, kendisini sanatçı olarak görmeme eğilimindeki sanatçıların ya da eleştirmenlerin pek çoğuna da, sonunda sanatını kabul ettirdi. Bunu en güzel kanıtlayan da, Doğan Kuban'ın hakkındaki sözleri oldu.

Tuluk Ailesi...

Selda Fındık, Hasan Tuluk'un kızı Leyla, Hasan Tuluk ve fotoğrafları çeken arkadaşımız Aliye Öncel...

Hasan Tuluk, oğulları Ömer İskender, Murat Savaş ve torunlarıyla...

"Zanaat" sözcüğünün karşılığı, sözlüklerde, "sermayeden çok emeğe dayalı; öğrenimin yanı sıra el becerisi ve ustalık gerektiren meslek" diye ifade ediliyor.

Bu tür mesleklerin erbabına ise "zanaatkâr" deniyor.

Örneğin, Çorum'da bir zamanlar çok revaçta bir meslek olduğu bilinen "bakırcılık" ve elde çekiç bakır döverek mutfak gereçleri yapan "bakırcı ustaları" bu sınıfa giriyor.

Sanat ise, tek kelimeyle "yaratıcılık" demek. Bir alandaki yeteneğin, sıra dışı bir eser ortaya koyması... Hayal gücünün estetik bir biçimde ifade edilmesi...

Sanatçılar özel insanlardır kuşkusuz; herkesin yapamadığını yapan, hayranlık uyandıran, dolayısıyla da saygıyı hak eden insanlar...

Ama bir de, "sanatçı egosu" diye bir kavram var.

Herkesin kendisine değer vermesini bekleyen, ama başka sanatçılara zerrece değer vermeyen, kendinden başka sanatçı kabul etmeyen "kendini beğenmişler" ne yazık ki hiç de az değil.

Önce "zanaat" ile "sanat" arasındaki farkı, sonra da "sanatçı egoizmi"ni ifade etmeye çalışmamızın elbette bir nedeni var.

Uluslararası alandaki başarılarıyla Çorum'un gururu haline gelmiş olan metal sanatçısı Hasan Tuluk'un yaşadıkları, tam da bu değerlen-

Selda Fındık, Çorum'un gururu Hasan Tuluk'la Bahçelievler'deki evinde söyleşi yaptı.

Hasan Tuluk'un eşi Safiye ve kızı Leyla ile...

dirmeleri yapmamızı gerektirir cinsten.

Çorum'un en beyefendi kişiliklerinden biri olan Hasan Tuluk, öylesine kaba davranışlarla karşı karşıya kalmış ki, üzüntüsünü içine atmaktan ve kimi sanatçı geçinenler adına utanç duymaktan başka şey elinden gelmemiş.

Evet, O'nu metal işleriyle uğraşan zanaatkâr yerine koyarak egosunu tatmin etmeye kalkışan sözde sanatçıları tanımak, derinden yara-

Hasan Tuluk, emsalsiz eserlerini, son derece uygunsuz koşullarda, izbe bir atölyede gerçekleştirdi.

lamış Hasan Tuluk'u.

"Bu nasıl anlayış?" diyor, "Bu böyle olmamalı!" diyor...

Ama oluyor ne yazık ki...

Devlet katında da yeterince anlayamadığı zamanlar olmuş. Kırılmış, incinmiş, ama asla küsmemiş...

Zaten sanatının özü, mayası "sabır"...

"Ne ağlarsın benim zülfü siyahım" diye başlayan Damimi, "Eyüp sabır ile vardı Mısır'a/ Bu da gelir, bu da geçer ağlama" diyor ya...

A tasözümüz var: "Sabrın sonu selametir"...

Hasan Tuluk hocamız da, şimdiye kadar hep sabır göstermiş karşılaştığı haksızlıklara...

Yılmadan sanatını icra etmeye, eşsiz eserler ortaya koymaya devam etmiş.

Ve bugün, Çorumluların gurur kaynağı sanatçılardan biri olarak adını tarihe yazdırmış.

Metal sanatçısı Hasan Tuluk, 1943 Çorum doğumlu. İlk ve orta öğreniminden sonra 1963 yılında Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Metal İşleri Bölümünden

mezun oldu. Yurdun değişik yerlerinde görev yaptı. 1979 yılından itibaren Çorum Endüstri Meslek Lisesinde öğretmenlik yaparken, bir yandan da sanat çalışmalarını sürdürdü. Demir, bakır ve pirinç gibi metallerle; rölyef, yüzey süsleme, dövme yöntemiyle formlandırma, ferforje (sıcak şekillendirme) ve maket çalışmaları yaptı.

Yurt içinde birçok karma ve kişisel sergilere katıldı. 1983 yılında Mimar Sinan Üniversitesinde misafir sanatçı olarak çalışmalarını izledi.

1991 yılında Paris'te düzenlenen uluslararası "Les Mains d'or (Altın Eller)" sergisine şeref konuğu olarak davet edildi.

3-13 Mayıs 1995 tarihleri arasında Lyon - Fontaines Sur Saone beldesinde düzenlenen 3. Altın Eller Bienalinde; halk oylamasında birincilik, sanat otoritelerinden oluşan jüri tarafından en büyük ödül olan birincilik madalyası ile iki dalda ödül aldı.

18-24 Mayıs 1998 tarihinde Köln'de Cumhuriyetimizin 75. yılı nedeniyle düzenlenen Türk Haftası'na Köln Başkonsolosluğumuzun davetlisi olarak katıldı. 1998 yılında emekli oldu. Yurt içi ve yurtdışı sergileriyle sanat yaşamını Çorum'da sürdürdü.

Les Mains d'or (Altın Eller) üyesi olan Tuluk; Safiye Tuluk'la

Metal sanatçısı Tuluk, her güçlüğe sabırla göğüs germesini bildi ve sanatını, başlangıçta küçümser bir edayla yaklaşanlara da kabul ettirdi.

Bu özgeçmişten de anlaşılacağı üzere, Hasan Tuluk, kendisini sanatçı olarak görmeme eğilimindeki sanatçıların ya da eleştirmenlerin pek çoğuna da, sonunda sanatını kabul ettirmişti.

Çünkü, elektriği ve ısıtma sistemi olmayan, eski bir binanın bodrum katında, son derece elverişsiz koşullarda ortaya getirilen eserler, gerçek birer sanat eseri idi ve kompleksiz sanat insanlarıncada, uluslararası sanat platformlarıncada "eşi bulunmaz" sanat eserleri olarak tesicillenmişti.

Nitekim, Hasan Tuluk'un Milli Eğitim Bakanlığı "Bilim ve Kültür Yayınları" içinde yer alan "Türk Süsleme Sanatları İçinde Metal Sanatı" isimli kitabının sunuş yazısını kaleme alan Doğan Kuban, "Atatürk'ün Anadolu insanında özlediği, var olduğuna inandığı ve de övdüğü çalışkanlık, sebat ve yaratıcılık Tuluk'da bir temsilci daha buluyor." ifade-

Hasan Tuluk, Lyon'daki ödül töreninde...

sini kullanarak, "Hep kendi yöresinde kalarak öğrenci yetiştirmek ise, Anadolu insanının büyük kentlere göçtüğü bütün bu yıllarda, kanımca çok rastlanmayan bir davranıştır. Övgüye değer. Kaldı ki Tuluk, adını hem yurda duyuruyor, hem de kökeni ve çevresi ile bağıni koparmıyor" değerlendirmesinde bulunuyor.

Doğan Kuban, 2004 tarihini taşıyan yazısını şöyle sürdürüyor: "Hasan Tuluk alçak gönüllü bir insan. Fakat kitabı bu uğraşı öğrenmek ve bundan zevk duymak isteyenler için, sanat tarihi öğrenenler için, şimdiye kadar görmediğim kadar ana hatlarına indirgenmiş çok yararlı bir yapıt."

Hasan Tuluk hocanın anlatacak o kadar çok şeyi var ki...

Örneğin, 1995'da Lyon'a davet edildiği zaman, kamu kurumlarından göremediği desteği, ağ abeyi Hüseyin Tuluk'tan gördüğünü özenle ifade ediyor.

Dışişleri Bakanlığı'nı arıyor, Lyon'da kendisini birinin karşılaması gerektiğini anlatınca kadar akla kararı seçiyor.

Sahnedeki katılımcı ülkelerin bayraklarını görüyor; Türk Bayrağı'nın diğer bayraklardan daha aşağıda kaldığını üzülen fark ediyor ve şanlı bayrağımızın lâyık olduğu yere konulmasını sağlıyor.

Şu şiiri de, Fransızca'ya çevrilip tüm konuklara dağıtılıyor:

Örs sağlam düşünür,
Çekiç öz konuşur,

Hasan Tuluk, Selimiye eseri hakkında arkadaşımız Selda Fındık'a bilgi verirken...

Anadolu:
"Çeşitli medeniyetleri, ırkları, dinleri, dilleri ve kültürleri tarihin potasında eritip kaynaştıran; barışın, hoşgörünün, birlikte yaşama kültürünün, saygı ve sevginin yaşandığı özgür, milli ve manevi duyguları yaşamına da yansıtarak dünya insanına rol model olacak bir zenginliğin izlerini taşımaktadır."

Hasan Tuluk

Meşe koru alev alev
Yıldız yıldız yazar.
Bakır, buram buram
billur ten de yunmuş
doyumsuz menevişin in
türküsünü çağırır
sıra dışı bir sesle!
Bu ses,
Anadolu'nun tam göbeğinden
Çorum'dan, yani Hitit'ten, Hattuşa'dan,
Fransa'nın uygar şahsında,
tüm uygar dünyaya.
Sevgide biçimlenmiş,
emekte can bulmuş,
uzak yakın tüm dinlerin,
ölü diri tüm kültürlerin
gizemli mekanı
Anadolu'dan bir ses! ...

O, Çorum'a sevdalı bir Çorumlu sanatçı.

Vatan ve millet sevgisinin ise gerçekten ölçüsü yok.

İdealini sorduğunuzda, "Ülkem adına dünyanın her yanında iz bırakmak isterim" diyor.

Çorum'un ismini metal sanatında "Dünya Kültür Mirası" listesine kaydetmek ise en önemli hedefi.

Bu sanatı ve eserlerini gelecek kuşaklara taşımak istiyor.

Hasan Tuluk hocamızın binlerce çekiç darbesiyle oluşmuş muhteşem Selimiye'yi, diğer eşsiz eserlerini hayranlıkla izlerken, Çorumlu olarak bir kez daha övünç duyuyoruz, "İyi ki varsınız hoca'm!" diyoruz.

Sanatının önünde saygıyla eğiliyoruz.

Dilek ÖZMEN

Attila İLHAN

GİBİ REDİFLİ GAZEL

yorgun kadınlar içtik
yalnızlıktan uğuldayan
tuzlu kan gibi
nice akşamlar devirdik
çengi kıyamet
'kızıl sultan' gibi

vurdukça mızrap
öyle yoğun bir melâl
dağılır ki tamburdan
bastırır eski sevdalar
göz gözü görmez
duman gibi

su karanlıktır
ve kadehler boşalmış
leylaklar darmadağan

kıvılcımlar savurup narçiçeği
çöker bir daha başımıza gökyüzü
tutuşmuş tavan gibi

kanlı hesapları vardır
kıyamete kadar sürecek
ölümlü şairlerin

kim bilir nerden bilecek
ne çiğlikler geçer daha dünyadan
attilâ ilhan gibi

GERÇEĞİN AYNASINDA

güneşin battığı bir anda
vivaldi çalıyor / büyük koşusuna insanlığın
uzak bozkırlardan ses getirerek
bir ayrılığa dönüşüyor ardımızda her şey
bütün yaşadıklarımızın toplamı alev.

geceye giren düşlere
gök maviliği serpiliyor avuç avuç
bir annenin göğsüne gömülüyor bir bebek
süt kokan ağzıyla / uykunun salıncağında.

yıldızlar tam üstündeydi ormanın
dinledik / konuşan sesini gözlerimizin
kimler yer almadı yaşadığımız günlerde
bir duyarlığın süvarisi olmuştuk dört nala
kırılan dallar dönüşüyordu kollarımıza.

güneş gitti / sesi söndü vivaldi'nin
bir sayfa eklendi yaşamımıza
kırıldı aynası yaşadığımız gerçeğin
öğrendik bizimle var oluyor dünya.

Ahmet ÖZER

Orhan VELİ

GÜZEL HAVALAR

Beni bu güzel havalar mahvetti,
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden.
Tütüne böyle havada alıştım,
Böyle havada aşık oldum;
Eve ekmekle tuz götürmeyi
Böyle havalarda unuttum;
Şiir yazma hastalığım
Hep böyle havalarda nüksetti;
Beni bu güzel havalar mahvetti.

SARIKAMIŞ, SARIKAMIŞ YÜREKLERDE TAM KARAKIŞ (*)

Asker, gece sabaha kadar soğuktan uyuyamadı.

O sabah sivillerden yaşlı bir vatandaş komutana:

"Paşam," diye seslenmişti. "Ağustosta bile bu dağlardan aşılmıyor. Bu dağlara Allahüekber Dağları denilmiştir. 3000 metreden yüksektir. Derin uçurumları, dik yamaçları vardır. Yol patikadan ibarettir. Askeri, top arabalarını, erzak ve cephaneyi bu dağdan nasıl aşacaksınız? Bu dağlarda asker ve hayvan donar; kırılır soğuktan... Siz şuradan düşmanın peşini izleseniz daha iyi olur," dediyse de vatandaşın sözleri dikkate alınmamıştı.

26 Aralık 1914 günü sabahı derlenip toparlanıp, 2. Bölük de öncü birliklerin ardından Allahüekber Dağları'nı tırmanmaya başladı.

31. Tümenin 92. Alayının birinci tabur bölükleri öne düşmüştü. Yüzbaşı Nafiz Bey'in 2. bölümü de onları izlemeye koyuldular.

Öncü askerler kimi yerde bir metreyi bulan karda önce ikişerli kolda, sonra birerli kolda yürümeye başladılar. Önde çığır açıcılar yoruldukça geridekilerle yer değiştiriyor, böylece sürdürüyorlardı yürüyüşlerini. Kol boyu uzadıkça uzuyordu. Sarp bir yokuşa tırmanmaya başladılar. Önde giden erler geriden gelenlere çığır açmak için olağanüstü çaba harcıyor, bacakları yoruluyor, yürümeleri yavaşlıyordu.

Sarıkamış, Sarıkamış,

Yüreklerde tam karakiş...

Kötünün kötüsü durum,

Anlatırken donuyorum.

Allahüekber Dağları'nın dik yamaçlarında, yarı bellerini aşan karda ve dondurucu ayazda 10. Kolordu'nun askerlerinin yürüyüşleri git tikçe yavaşlıyordu. Bunu yavaşlatan da sırtlarında dört günlük yiyecekleri, sargı bezleri, çamaşırları, yedek mermileri, portatif kazma ve kürekleri bulunan ve ağırlıkları 30-35 kiloyu bulan çantalarıydı.

Şimdi askerlerin tek düşüncesi, tek amacı Sarıkamış'ı ele geçirmektir. Bu kasaba alındığında her şey yoluna girecek, tüm sıkıntılar sonlanacaktı. Komutanları sürekli bunu söylüyorlardı. Bolca yiyeceğe, giyeceğe ve cephaneye kavuşmanın ötesinde kapalı mekanlarda ısınacaklar ve dinleneceklerdi. Ve ardından tutsak kentlerimiz alınacak, Kafkasya yolu açılacak, Turan ideali gerçekleştirilecekti.

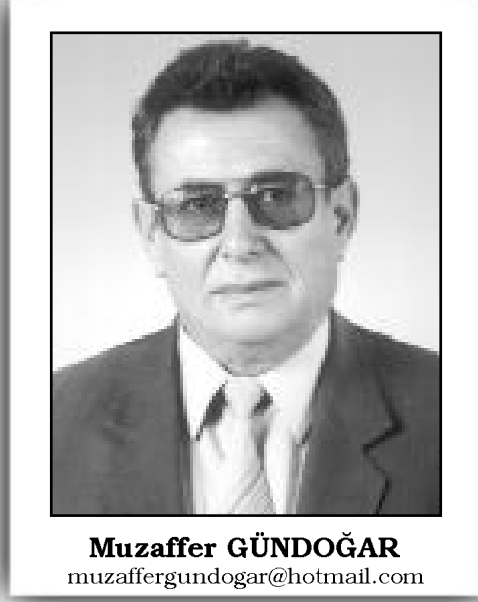
Yolu bırak, yokmuş cilga.

Tırmanmışlar düşse kalka.

Sarıkamış, Sarıkamış.

Yüreğimde buz tutan kış...

Dağın etekleri kimi yerde çam ağaçlarıyla kaplıydı.

Muzaffer GÜNDOĞAR

muzaffergundogar@hotmail.com

Bir süre sonra kar atıştırmaya başladı. Tırmanış bir türlü düze ulaşmıyordu. Saatlerdir kan ter içinde yürüyorlardı. Sırtlarındaki çantaları saatler ilerledikçe daha da ağırlaşıyordu. Kar yağışı rüzgarla birlikte hızını artırıp dayanılmaz korkunç bir tipiye dönüştü. Öncü askerlerin izleri bir anda kayboldu. Ayaz bir ustura gibi ellerini, yüzlerini kesiyordu. Kabutlarının içinde iyice büzüşerek tırmanmayı sürdürüyorlardı. Sakalları, bıyıkları ve kaşları buz tutmuştu. Sırt çantalarının ağırlığı altında kamburlarını çıkarmış olarak, yorgun bir biçimde tırmanışlarını sürdürüyorlardı. Kimi yerde adım atmıyor, bu karı dizleyerek yürümeye çalışıyorlardı.

Tersine dönen çarklarda,

Eksi otuz ve kırklarda.

Yokmuş çoğunun kabutu.

Tükenip bitmiş umudu,

Eksi 35-40 dereceyi bulan ayazda büyük kısmı kabutsuz ve ayakları çarıklı askerlerin durumu hiç de parlak değildi. Günlerdir gece gündüz karlar içinde olan bu erler, tam beslenmemiş yorgun bedenleriyle, bir türlü göz açtırmayan bu fırtına ve tipiyle düzenlerini iyice kaybettiler. Saatler geçtikçe yere düşenler, düşüp de kalkamayanlar oluyordu. Arif Çavuş ve arkadaşları bir kaçını güçle kaldırıp bir süre destek olmaya çalıştılar, ama bu nereye kadar sürebilirdi.

Sırtta çanta, tüfek elde,

Dağda karlar yarı belde.

Mehmet, ayağında çarık,

Aç ve susuz, beden arık.

"Bırakın bizi Çavuşum, Biraz dinlenelim de peşinizden yetişiriz" diyorlardı. Bıraksalar, donup kalacaklarını çok iyi biliyordu Arif Çavuş.

vuş.

Kimisi de:

"Artık adım atacak takatim kalmadı! Ben bittim! Bırakın beni!" deyip tevekkülle kendini karlar içine, ölümün kucığına bırakıyorlardı. Bunların hangisiyle başa çıkılabiliyorlardı ki? Bir iki asker böylelerinin koluna girerek zorla da olsa yürütmeye çalışıyorlardı.

**Dik yamaçlı bu dağlarla,
Tipiyle, boranla, karla;**

Aralıksız boğuşurken

Bedenleri uyuşurken

Arif Çavuş biraz önlerinde yürüyen Teğmen Rasim'in de yüzükoyun karların içine kaplandığını gördü. Hemen yanına varıp sırtüstü çevirdi. Hiçbir hareket yoktu. Silkeleyip oturumuna getirdi; bıraktı, yan tarafa devrildi Teğmen. Arif Çavuş karla ellerini, yüzünü oğuşturup silkeledi onu.

"Teğmenim kendinize gelin!" dedi.

Damarlarda donmuş kanı

Çekilmiş bedenden canı.

Bastırmış bir tatlı uyku.

Kalmamış ne kuşku, korku.

Gözleri kapalı ve tepkisizdi. Onu kendisine getirebilmek için sağlı sollu şiddetli iki tokat attı yüzüne. Tokatlar etkisini göstermiş, Teğmen silkinip gözlerini açarak kendine gelmişti. Sanki: "Ben nerdeyim?" dercesine Arif Çavuş'un yüzüne bakmıştı. Arif Çavuş onu güçlü kollarıyla belinden kavrayıp ayağa dikeltti güçle:

"Hadi, gayret komutanım" dedi. "Durur sak ikimiz de donarız burada."

Teğmen Rasim, Arif Çavuş'un zorlamasıyla iyice kendine gelmişti. Adım atmaya başladı. Yürüyordu.

Birçokları karda ıslanıp soğuktan donan çarıklı ayaklarını sanki duymuyorlardı. Arif Çavuş ve arkadaşları, bu dik dağ yamacında bellerini aşan karda ve tipinin oluşturduğu, kemiklerine kadar işleyen ayazda, tüm çabalarıyla yaşama tutunmaya çalışıyorlardı. Sonsuz bir tevekkülle yazgılarına boyun eğmiş, buz tutmuş sakalları ve bıyıklarıyla yürümeye çalışan kardan adamlar gibiydiler.

Karlar sanki tüyden yatak,

Yorganı da kardan ak pak.

Yüzlerce Mehmet'im kara

Düşüp karışmış yoklara.

Tipi göz açtırmıyordu onlara. Ağızlarına, burunlarına açık bulunan her yerlerine karlar doluyordu. Onun için çalçaput ne buldularsa kafalarına ağızlarına burunlarına dolamış, sarıp sarmalamışlardı.

10. Ordu Komutanı Hafız Hakkı Bey, bu dağların 6 saatte aşılabileceğini söylemişti. Oysaki

yol bir türlü bitmiyordu. Sarıkamış'ın nerede olduğunu da kimse bilmiyordu. Uzun zamandır gıdasız kalmış bitkin bedenlerini yorgun bacakları artık taşıyamıyor, karların içine düşüyorlardı. Önce bacaklarında başlayan donma, o tatlı ve ılık uyuşukluk tüm bedenlerini sarıyor; düştükleri yerde bastırarak uykuya birlikte, bir daha uyanmamak üzere derin bir uykuya dalıyorlardı öylece. Hala yürümeye gücü olanlar ise istedikleri halde ne yazık ki onlara yardım edemiyor, bunun derin hüznüyle kahroluyorlardı. Çünkü herkes kendi canının derdine düşmüştü.

**Ölüm ayakta bukağı,
Aşırılmamış karlı dağı.**

**Sarıkamış, Sarıkamış,
Çoğu karaltında kalmış.**

Hafif meyilli bir düzlüğe ulaştıklarında tipi ve ayaz daha da şiddetlendi. Çevrede kendilerinden önce gitmiş olan birliklerin donuk askerlerini gördüler.

Tipinin savurduğu kar yarı yarıya üzerlerini örtmüştü. Artık onlar için yapılabilecek hiçbir şey kalmamıştı. Ayrıca katır, at ölüleri, bırakılmış top arabaları ve çevreye dağılmış cep hane sandıkları da bu dağlarda askerlerin kara, tipiye ve ayaza yenildiklerinin açık bir göstergesiydi. İzledikleri belli belirsiz izlerin iki yanı da çok ötelere doğru donuk asker cesetleriyle doluydu. Bu korkunç görünüm onları dehşetle ürpertiyor; onlarda kendi sonlarını görüyorlardı.

**Allahüekber Dağları,
Ölümün kardan ağları...**

Mehmet'ime olmuş tuzak,

Onlar yakın, hem de uzak.

Onların da memleketlerinde binbir umutla ve özlemlerle yollarını bekleyen ana babaları, eşleri, çocukları ve yakınları vardı. Ne yazık ki artık bir daha birbirlerini hiç göremeyeceklerdi. Bu ne büyük bir acı, ne büyük bir dramdı.

Arif Çavuş'un yanındaki bazı askerler çıldırma noktasına gelmişlerdi. Karların içine oturmuş hem hıçkırarak ağlıyor, hem de hınçla karları yumrukluyorlardı.

31. Tümenin tabur ve bölüklerindeki askerler Allahüekber Dağları'ndaki kılıç keskinliğindeki korkunç tipide, nice donuk şehitler vererek sürdürüyorlardı yürüyüşlerini.

Hiç birisinin durumu diğerinden farklı değildi.

**90 bin Mehmet'in ruhu,
Olmuş annelerin ahı.**

**Sarıkamış, Sarıkamış,
Yüreklere buz tutan kış...**

Saatlerdir yürüyorlardı. Yolculuk nerede, nasıl sonlanacaktı? Günler boyu özlemini çektikleri, gece konaklayabilecekleri kapalı, sıcak bir mekan ve yiyecek bulabilecekleri bir yere ne zaman ulaşabileceklerdi? Yoksa düşündükleri bir düştüden öteye geçmeyecek, düşüp kalacaklar mıydı onlar da? Donarak ölen arkadaşları gibi, onlarda mı bir daha uyanmamak üzere sonsuz uykuya dalacaklardı karların içinde. Müthiş bir umarsızlık ve umutsuzluk içinde derin düşümlerle, memlekette bıraktıkları eşleri, çocukları, kardeşleri anne ve babaları geliyordu gözlerinin önüne. "Bu gidişle bir daha buluşmamız mahşere kaldı" diyorlardı içlerinden.

Akşam yaklaşıyordu. Bu karda açıkta geceleme tüm askerlerin sonu demek olurdu. Yedeğindeki atıyla önlere giden Yüzbaşı Nafiz Bey, çevredeki köylerin yayla evlerini görmüştü. Bölüğünde kalanları oraya doğru yönlendirdi. Onlardan önce giden öncü birliklerinin sağ kalan erlerinin bir bölümü bazı evlere sığınmışlardı.

Arif Çavuşların bulunduğu 2. Tabur 2. Bölük erlerinin yarısından fazlası yollarda dökülüp kalmıştı. Onlar sonsuz uykularına yatmış "kar şehitleri"ydi artık.

**Ülkemin yiğitleridir,
Onlar, "Kar Şehitleri"dir.**

Sağ kalan arkadaşlarıyla birlikte boş olan diğer yayla evlerine sığındılar. Üzerlerindeki karları silkeleyen erlerin ağızlarından çıkan soluk buharları, içeride bir buhar bulutu oluşturmuştu sanki. İçerisi de dışarıdan farksızdı. En azından tipiden, ayazdan kurtulmuşlardı.

Kapısını kapatıp sırt çantalarını ve tüfeklerini çıkararak yerlere yığıldılar. Hepsisi de perişan durumdaydılar. Şimdi ellerini, kulaklarını oğuşturmaya başlamışlardı. Ağlayan, sızlayan, feryat eden askerlerin durumu yürekler acısıydı. Günlerdir çarık ve potinlerini ayaklarından çıkarmamış olan erlerin ayakları da doğaldır ki yara bere içindeydi. Yaraları, soğuk daha da azdırmış, acısı dayanılmazdı. Çoğu ayaklarından rahatsızdı ve donan ayaklarının varlığını hissetmiyordu bile.

(* "Balkanlardan Sarıkamış'a, Sarıkamış'tan Sibiry'a" adlı yayımlanmayı bekleyen romanından bir bölüm...)

ALTINI ÇİZDİKLERİM

1376. Ah kimselerin vakti yok, durup ince şeyleri anlamaya./ Gülten Akın

1377. Tıp, hukuk, iş yönetimi, mühendislik, bunların hepsi asil konulardır ve yaşamı sürdürmek için gereklidir. Ama şiir, güzellik, romantizm, aşk, bunlar için yaşama tutunuruz. Kim aksini söylerse söylesin, sözcükler ve fikirler dünyayı değiştirir./ John Keating / Ölü Ozanlar Derneği

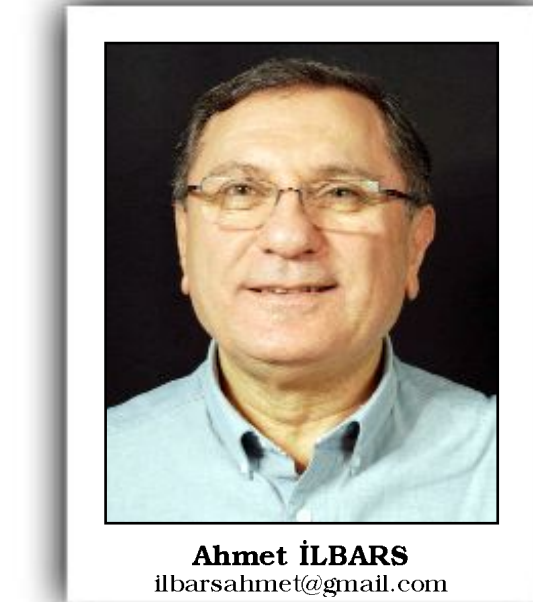
1378. En büyük yalnızlıklar, en büyük kentlerde hissedilenlerdir./ Racine

1379. Yalnızlığın odasında ikinci bir yalnızlıktır ayna./ Özdemir Asaf

1380. Bir kadının en sevdiği şarkıyı iyi dinleyin, çünkü orada tüm söylemeye korktuğu şeyler gizlidir.

1381. Bir bedeli var, çok büyük bir bedeli var. Bir sözün, veya bir dokunuşun./ Sylvia Plath

1382. İki insanın sürekli bir arada olması kolay şey değildir. Birbirlerinin yalnızca iyi yanlarından zevk almaları, eksiklikleri yüzünden de birbirlerini yere çalmaları için her iki tarafın da büyük yaşam deneyiminin, sıcak yüreğinin, olgun birer mantığının olma-

Ahmet İLBARS
ilbarsahmet@gmail.com

sı gerekir./ Ivan Aleksandroviç Gonçarov / Oblomov

1383. Provası yok hayatın, ne yenisinden yaşamak mümkün, ne de yaşadıklarını söylemek.../ Oğuz Atay

1384. Aynı zamanda sana bir şey öğretmeyen her türlü acı boşuna çekilmiş bir acıdır. Acı çekmenin ne belalı bir iş olduğunu bildiğin için, bu gerçeği hatırla./ Cesare Pavese / Yaşama Uğraşı

1385. Derin derin düşüncelere dalmayın. Yaşamaya ve sevmeye koyulun. Sonsuza dek yaşamayacaksınız./ Leo Buscaglia

1386. Çağımızda bazı kişilerin şöhreti, onlara hayranlık duyanların aptallığı ile doğru orantılıdır. / Heiner Geisseler

1387. İnsanların arasında yalnız olmaktan daha korkunç bir şey yoktur./ Stefan Zweig

1388. Bütün gücüyle seni diğerlerinden farksız kılmaya çalışan bu dünyada, kendin olarak kalabilmek, dünyanın en zor savaşını vermektir. Bu savaş başladı mı, artık bitmez./ E.E. Cummings

1389. Aynı duyguları paylaşan kederli ruhlar birbirleriyle buluştuklarında huzur bulurlar./ Halil Cibran

1390. Kaybedeceğimi bile bile neden mücadele ediyorsun dedi, öleceğini bile bile yaşadığımı unutmuştun o an... Bozmadım./ Özdemir Asaf

CEHENNEMDE SEVDA ATEŞİYLE ISINMAK

"Gülleri sarı severim, toprağı ıslak/ Türküleri yanık, şiirleri hoyrat/Havayı nemsiz, çayı demsiz./ Bir seni olduğun gibi/ Bir seni her şeye rağmen/ Bir seni, hala..." Ümit Yaşar OĞUZCAN

Telefonu geç açarım. Genelde öğleye doğru olur. O saate kadar işlerimi bitirmeye çalışırım. Telefonu açar açmaz bir sesli mesajım olduğu iletisini aldım. bıraktığın mesajı dinleyince inan çok şaşırdım. "Merhaba tatlım, yarın Bodrum'a gidiyoruz. Sürekli anlattığın köye, yerimizi ayırttım. Sözünü ettiğin pansiyonda kalacağız. Ben çok iyiyim. Ya sen neler yapıyorsun? Seni çokook özledimmm."

Kış mevsimi kapıda Bodrum'da ne işin var? diyemedim, konuşamadım. Son birkaç gündür görüşmeyi bırak telefonlaşamadık bile. İşlerim mi yoğun, düşüncelerim mi, bilmiyorum. Tek bildiğim şey seni özlediğimdi.

Bu özlem tek sözcükle anlatılacak gibi değil. Belki senin özlediğin kadar özledim, diyeceğim. Acaba sen benim seni özlediğim kadar mı özledin beni? Onu da bilmiyordum.

Yüreğime bir ayrılık vurgunu geldi oturdu. Seninle konuşmak, elini tutmak, saatlerce öylece kalmaya öyle bir ihtiyacım var ki... Telefona sarılmak istiyorum. Telefon konuşmaları aldatıyor insanı. Gözünün içine bakıp konuşmadıktan sonra, o konuşmalar nasıl da basit kalıyor. Karşılıklı konuşmalıyız. Elimle yüzüne dokunmalıyım. Ellerini tutup sıkmalıyım. Saçlarına dokunmalıyım. Telefon konuşmalarını uzatmamam da bu yüzden...

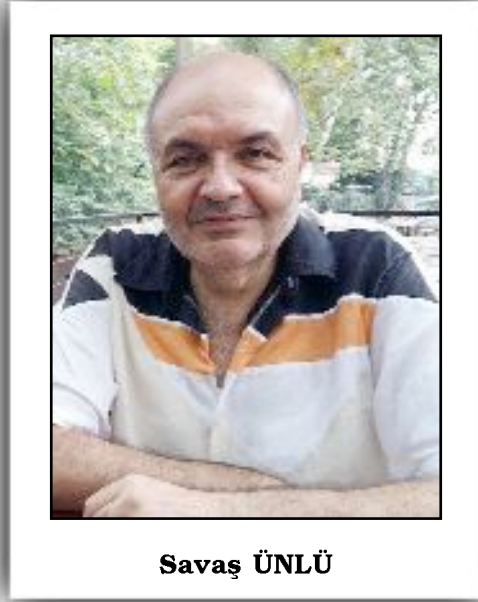
Sensiz geçecek günlere katlanmak zorundayım. Daha gitmeden dönüşünü özledim.

Ertesi gün erkenden telefonum çaldı. Kent dışında olduğunu bildiğimden telefonumu hiç kapatmıyordum. Bir tanem, sendin. Konuştuk bir iki dakika. Kulaklarımda kalan, belleğime işlenen sadece "Hoşça kal bir tanem. Kentin tüm maviliklerini sana bırakıyorum..." sözlerindi.

Neler söyledim farkında değilim. Güle güle canım, dediğimi anımsıyorum. Telefonu kapatınca tüm kent üzerime yıkıldı. Bir şey yapamamanın, çaresizliğin yükü omuzlarıma bindi. O an çökmüştüm. Ayrılık yükünün altından kalkacak durumda değildim.

İşyerimi aradım. İki gün izin istedim. Hafta sonuyla birleşince dört gün tatilim olacaktı. Ayrılığın hüznüyle nasıl tatil yapılacaksa, nereye gideceğimi bilmeden hem de...

Gece boyu uyuyamamıştım. Telefonundan sonra uyumuşum. Öğleden sonra kalktım. Tüm kent ışıl ışıldı. Kim der ki günler kışa gebe. Balkon çıktım. Güneş altında yıkanırken üşüyordum. Senin hiç düşlerin, anıların, yaşadıkların

Savaş ÜNLÜ

üşüdü mü?

Senin olmadığın kentte ben de duramazdım. Aynı kentin havasını solumadıktan sonra bu kentte durmuşum, durmamışım hiç önemli değil. Sadece sürekli dinlediğim bir şarkı: "Her şey seninle güzel." İnternette dinliyorum eski bir şarkı, ama Zerrin Özer hakkını veriyordu şarkının.

Aynı kentte olup arada sırada görüşsek bile, var olman yetiyor. Oyun oynuyorum çoğu zaman. Canım, şimdi o caddede yürüyordur, gökyüzünü seyrediyordur, diye. Aynı havayı tenefüs ediyoruz. Gündüz güneşi, geceleyin yıldızları aynı ortamda izliyoruz. Basit bir oyun. Bilirsin bazen oynarız. Tadına da doyum olmaz. Telepatiyle anlaştığımız zamanlar az mı seninle?

Bu düşüncelerim evden çıkıp otobüs firmasına gidinceye değin sürdü. Ankara'ya bir bilet aldım. Bu mevsimde Ankara... Ortak kentimiz değil mi? Ayrı zamanlarda birbirimizden habersiz yaşadığımız güzelim kent. Seni tanıdıktan sonra Ankara daha da güzelleşti.

Sabaha dek ay ile söyleşerek geceyi bitirdim. Dağların arasından güneş doğduğunda Ankara'ya girmek üzereydik. Arada sırada uykuya daldığım anlarda, çıkıp çıkıp geldin yanı başıma. Gece boyu birlikteydik. Aya baktığımda bakışlarının orada keşişti. Mavi gözlerin gümüşü ışıkla içime aktı. İçim, ruhum ay ışığıyla yıkandı. Sensiz, ancak seninle yolculukların en güzelini yaptım.

Sabahın yedisi, Ankara'nın uysal ayazıyla yüzümü yıkadım. Başka bir kentte yalnızlık, gariplik bir gölge gibi peşimde. Anılar bir sıra dizildi önüme. Eski garajdır, istasyondur, Beş evler, Kızılay, Sakarya caddesi, Kuşulu park.

Eski sevgililer, ihanetler, aşklar, ayrılıklar, silahlı saldırılar, bombalar, gözümün önünde vurulup düşenler... Oturduğumuz bir pastanede sürekli çay içer misin, diye soran garsona gülümştük. Sana Ankara eski otogarında sabah bekleyen yolculara çay satmak için yarım saatte bir temizlik yapacağız, diyerek mekanı boşalttıklarından söz etmişim. Sormuştun niçin öyle yapıyorlardı? Ben de temizlik ayağına yeniden oturunca çay satıyorlar, demiştim. Dudak büküp gülümsemiştin.

Onulmaz bir hüznün, yalnızlığımla birleşince öksüz bir çocuktum o an. Daha düşünmeye o duyguyu tatmama fırsat vermedin. Dağları aşip bir koşu geldin. "Merak etme bir tanem benimleym." dedin. Tüm üşüyen yanlarım, yalnız, öksüz yanlarım çiçeğe durdu. Ve seni yine yüreğinden öptüm. Karun hazinelerine bedel yüreğinden, sevginin harmanlandığı yürüğünden hem de...

Sabahın bir vakti gidilecek en güzel yer Sakarya caddesiydi. Eskiden beri çok severim. Yetmişli yıllarda çok hoşuma giderdi. Ayaküstü balık, bira. Orada kalabalığın sessizliğini severim, insanlar dilsizdir, sağırdır. Kıyıda köşede oturan kendi halinde insanlar. Sabahın erken saatinde evlerinden çıkan emekliler. Günün siyasi, ekonomik, spor yorumlarını yaparlar Ekmek, simit kokuları burada güne bir başka katılır. Manav yine bir telaştadır. Kasalarla meyve, sebzeler gelmiştir. Bir ressam edasıyla onlar dizilir. Bir tablo çıkar ki natürmort gerçek natürmorttur. Saatlerce izlerim. Fotoğrafını çekerim. Mesleğine sevdalıdır o manav biliyor musun?

Balıkçıda kasa kasa balıklar tezgaha dizilmek için sıraya girer. Tezgahlar yıkanır, sebze yapraklarıyla süslenir. Buzlar ufalanır, balıklar dizilir.

Dönencilerde hareket yoktur. Bir gün öncesi yorgunudur çoğu. Hele saat dokuzu geçsin, telaş onlar da da başlayacaktır.

Sakarya'ya yürüyerek geldim. Sıhhiye'de indim metrodan. Hamsiköy'ün karşısındaki kafeye oturdum. Benden başka kimse yok. İçeride bir garson çevreyi düzenliyor. Bir başkası dışarıyı... Bir çay istedim. Çayın kendine özgü sıcaklığını bulamadım. Yarısını içtim içmedim. Bembeyaz gür saçlı, pos bıyıklı biri masamda belirdi. "Oturayım mı evlat?" Buyurun, dedim. Uzaktan bakınca Maksim Gorki'yi andırıyor. Yanıma oturunca Vedat Günyol'a benzettim. Bıyıklarında sigara dumanı sarısı kendini gösteriyor. Köy Enstitüsü mezunu, emekli bir öğretmenmiş. Kahvenin okey taşlarını boyayıp günlük masraflarını çıkartıyormuş.

Köy Enstitülerinin güzelliklerini anlatmaya başladı. O okulların yabancıları değilim. Dede-

min okuluymdu.

Enstitüye gitmek için köylü olacaksın, diyor. O çocuklara demircilik, marangozluk, duvar ustalığı öğretildiğini, o günleri özlemle anlatıyor.

Seni düşünüyorum. Sen sever miydin Sakarya'yı? Bu serin Ankara sabahında Sakarya'da yanımda olmalıydın. O amca da olsun yanımda. Sevgi dolu biri. Ben sevdim, sen de severdin. Onun da gözleri senin gözlerine yakın.

Lehimciliği okulda öğrendim, diyor. Peynir tenekelerini nasıl lehimlediğini anlatıyor.

Garson ağabey, "önceki çaylar demini almamıştı, bu çaylar iyi", diyor. İki çay getirmiş. Masamıza bırakıyor.

Öğretmen amca, Mendereslerde halkın ahı var. Onları halkın ahı tuttu. O güzelim okullar kapatılır mı? Halkın uyanmasını istemediler, diyor.

Gençliğin boş vermişliğinden, öğretmenlerin yetersizliğine dek her konuda konuşuyor.

Katılıyorum görüşlerine. Cahil kesimde doğuştan gelen bir saygı olduğunu söylüyor. Yeraltı dünyasının bir adamının kendisine gösterdiği saygıyı meslek günlerine dönerek, gözleri bulgulanarak anlatıyor. Bir olay olmuş, öğretmen de olayın içindeymiş mi ne? Öğretmenin önüne geçmemiş o külhan bey, ya da yeni adıyla mafya başı. En çok da "Biz kimin önüne geçeceğimizi biliriz hocam." sözüne bitmiş, vurulmuş.

O öğretmeni dinlemek istiyorum, izin vermiyorsun. Çıkıp çıkıp dikiliveriyorsun karşıma. Birden hava değişiyor. Isınveriyor çevre. Sıcaklığınla, sevdanla, aşkınla, ruhunla geliyorsun.

Birini mi düşünüyorsun? diye soruyor. Susuyorum. Siirt'te evlenmiş. Bu yüzük 1955 yılından beri parmağımda, hiç çıkmadı. Sevda nişanım, gururum, heyecanım.

İnsan isterse yetmişinde de yirmi beşindeki gibi aşık olur, aşk ölmez.

Bin yıl, beş bin yıl yaşar. Yeter ki karşısındakinde o frekans yakalasan, diyor.

Sabah sabah filozofça konuşuyor. İçimden seni anlatmak geçiyor. Öyle içten buluyorum ki filozof öğretmeni. Tam olarak tanımadığım birine seni nasıl anlatırım. Söz vermiştik birbirimize. Sen, ben ve bir de öyküler bilecekti bu aşk.

Ne düşündüğümü sezmiş gibi:

- Aşık mısın evlat? diye soruyor.

- Evet, deyip susuyorum.

- O da seviyor mu?

O an yakamozlara bulandığın, yıldızlarla yandığın yüzün geliyor gözümün önüne. Hani gece gündüz içinden çıkmadığın masmavi deniz, gözümün önünde canlanıyor. Onca mavi içinde mavi gözlerinden öpüyorum. Mavi gözler nereden çıktı, diye sorma. Bu mevsimde deniz öyle mavi ki, gözlerim bile renk değiştirdi, siyah gözlerim masmavi, demiştin. Yüzün ışıyor, canımm... diyorum.

- Bilmiyorum, diyorum.

O an karşıma gelip mavi bir göz atıp hınzırca gülümsüyorsun. Kahve içmemizi öneriyorum. Siirt'te yaşadığı bir olay geliyor aklına. Fındık kabuğundan nasıl kahve yaptıklarını anlatıyor.

- Sabahleyin kahveyle sigara içmeden olmaz. Sen sigara içmiyorsan, tadı olmaz...

- Hatırınız için içerim, diyorum.

- Sigarada hatır olmaz, diyor. Kahveleri söylüyoruz.

Söyleşmek güzel de gidilecek o kadar çok yer var ki. Ankara'yı birlikte gezeceğiz. Sakarya caddesine şöyle bir bakıyorum. Çocukluğun çıkıyor karşıma. "Kokla çocukluk hüznlerimi, çünkü onların düğüm noktasıdır Sakarya Caddesi." Hüznün ve sen, hiç yakışmıyor. Biliyorsun sana komik kız, derim. Geçmiş hüznlerini, yaşadığın üzüntülerini anlatınca sabaha dek ağlamıştım. Sen ağlayacak değil, gülecek birisisin. Feodal duyguya kapılıp seni üzenlere bunun hesabını sormayı nasıl da istiyorum, bilemezsin. Bana sık sık söylediğin beni şımartıyorsun, sözüne evet şımartıyorum, benim yanımda şımaracaksın, geçmiş hüznlerini, acılarını unutturacağım sana... "

Her köşesi seni anlatıyor. El ele tutuşmuşuz, dünya umurumuzda değil! Sen varsın, bir tek sen!

Necatibey Caddesi'ndeki Hacıbaba'ya gidiyorum, oranın su böreğini özlemiştim. Sen de söz ederdin. Servis başlamamış. Eskiden sabahın yedisinde börekler hazır olurdu. Sabahı simitle geçiştiriyorum.

Ver elini Tunalı Hilmi... Her şeye sabahın mahmurluğu sinmiş. Evler, ağaçlar, insanlar sabahın buğusunda yüzüyor. Köpek gezdiren kadınlar, kızlar... Apartmanlara ekmek taşıyan kapıcılar.

Kuğulu Park'a yöneliyorum. Gecenin yorgunluğunu atamamışım üzerimden. Banklarda emekli amcalar. Kendileri mi çıkmışlar o saatte, çıkmak zorunda mı kalmışlar? Hüznü örmekle bir koza gibi. Havuzdaki yemyeşil suda kuğular dans mı ediyor, yüzüyor mu belli değil. O an beyazlarınla seni anımsıyorum, bir koşu geliyorsun. Oturuyorsun yanıma. Birkaç gündür tutamadığım ellerin elimde. Yumuşacık, sıcacık. Bir salep, bir çay bardağı tutar gibiyim.

- Ellerin bugün soğuk, diyorsun.

- Havadandır, diyorum.

Epeydir gözlerinin mavisinde yitip gitmemiştim. Dalıp gidiyorum o maviden içeri. Aslında çok iyi bilirsin ki siyah gözleri daha çok sevdiğimi.

- Denizle göz gözeyiz. Seni anlatıyorum ona. Her geçen gün aramızda güzelleşen, kök salan, boy atan bir sevdayı anlatıyorum, diyorsun.

- Ben kime anlatayım?

- Gökyüzüne, dağlara, taşlara anlat, ama insana anlatma, deyip yok oluyorsun.

Bir parkta ilk kez bulduğumuz günü anımsıyorum. O günkü sıcaklığın havayı yine ısıtıyor. Buraya geliş nedenim sana rastlamaktı. Düşlerle yetindim yine. Altı yedi yıl sonra ilk kez görüşecektik. Nasıl da heyecanlıydım. Geçen sürede neler yapmış, neler yaşamıştın? Merak etmiyor değildim. Acı olaylar yaşamadıysan sorun değildi. Tek bir cümle bilmiyordum o günlerden kalan. Küçük bir köydeki sağlık ocağına gitmiştin. Üç beş kez telefon etmiş, karşılık alamayınca bir daha da aramamış, daha doğru-

su rahatsız etmek istememiştim. Buluşacağımız zaman nasıl da heyecanlıydım. Üzerinde siyah bir tişörtle çıkıp gelmiştin. Aynıydın, yüzünün yarısında yakaladığım hüznü sana söyleyememiş, belki de üzmemiştim seni. Rüya alemindeydim. Nasıl da özlemiştim, ama söyleyemiyordum. Ne diyeceğimi de kestiremiyordum. Yüzündeki saflık, berraklık, çocuksu temizliğin aynıydı. Baka baka doyamayacağım yüzün, yüreğinden besleniyordu besbelli... Olağanüstü güzelliğini yakalamayı herkes beceremezdi. Tensel güzelliğin, tertemiz ruhun ve yüreğinin eseriydi. Çoğu kişinin sende eksiklik bulduğuna adım gibi emindim. Eleştiriler de bile bulunmuşlardır. Sendeki ten, beden, ruh, yürek birlikteliğini bulamayanlar. Uzun yıllardan sonra sen anlatırken bakıp kalmıştım saatlerce. Ertesi günlerden birinde akşam yemeğinde buluşmak üzere sözleşmiştik. Beyazlarınla çıkıp gelmiştin. Yıldızların tanık olduğu bir geceydi. Yaşamımda çok az mutlu olduğum özel gündendi işte o akşam yemeği... Kadehi güzelleştirmiştin tutarken, nasıl asil bir tutuştu. Ay, yıldızlar, deniz tanıktır buna...

Kuğulara bir kez daha bakıyorum. Beyazlıklarında seni düşünüyorum. Beyazlık karları çağırıştırıyor. Kar yağmalı lapa lapa. Birlikte gezmeliyiz Ankara sokaklarında. Kar taneleri saldırmalı yüzümüze gözümüze. Havada uçuşarak gül dudaklarına saldıran taneler ve sen...

Kızılay'a doğru yürüyorum. Yol çok uzak. Seni düşünerek yol almak sıkıcı değil. Can şenliğimsin yalnızlığımda. Her şey seninle güzel, her zamanki gibi...

Çocukluğunun geçtiği yerlerde gezmek istiyorum. Yeni Mahalle semtindeydi. Sormak istiyorum seni anılarının sindiği yerlere. Anlatsınlar dinleyeyim... Ama sen söz etmiştin. Evden çıkıp küçük kahveye gidip gazoz içtiğini gülererek anlatmıştın. Dedene zorla aldırıldığın şekerler, çikolatalı bisküviler. Anlatırken hınzırca gülüyordun... Bir gün nasılsa yolumuz düşmüştü. Birlikte gezmiştik oraları. Oturduğunuz evinizi bulmaya çalışmıştık. Anneannenin evini araştırmıştık birlikte. Burası olabilir, demiştin, ama emin değildin. Şimdi yalnız gitsem bulamam... Ben de sana çocukluğumun çift katlı, bahçeli evini göstermiştim. Sarı badanalı evin hüznünü görmüştük. Dış kapısı aralıktı. Kapıdan annem, babam çıkıp gelebilir miydi? Güzel bir düştü, ama çok zor, olanaksızdı...

Sinemanın önünden geçiyorum. Büyük bir afiş: O da beni seviyor.

Adı hoşuma gidiyor. Ankara'da sinemaya gitmek hiç de fena sayılmaz. Yalnız gidilebilir mi? Birlikte olsaydık...

Filmin adı üstünde düşünüyorum. "O da Beni Seviyor". Tüm engellere, yasaklara karşın sevebilmek. Bu değil mi seni büyüten gözümde. Eşsiz kılan! Zoru severim demiştin bir kez konuşurken...

Sabahleyin söyletiğim öğretmenin bir sözü kulaklarımda yankılanıyor:

"Sevmek nedir bilir misin evlat? Cehennemde sevda ateşiyle ısınmaktır."

Kasım 2016

YURT DIŞINA AÇILAN İLK BESTECİMİZ!

Necdet Koyutürk'ün 1943'te bestelediği ünlü **Papatya Tangosu**, 1948 yılında ülkemizle aynı anda İngiltere'de de taş plâk olarak basılmıştır.

Böylece Koyutürk, **"Yurt dışında plâğı yayımlanan ilk Türk besteci"** olarak tarihe geçmiştir.

Sanatçılar Mozolesi

Recep SERBES

Ömrünü tangolara adayan bir Türk...

Necdet Koyutürk

28 Ekim 1921 - 19 Ekim 1988

Türkçe tangoların ilk bestecilerinden, ülkemizde çok sesli müziğin kurucularından, söz yazarı, orkestra şefi ve aranjör Necdet Koyutürk, 28 Ekim 1921'de Ankara'da dünyaya geldi.

Hüsnüye Hanım ile Harita Binbaşısı Osman Saffet Bey'in oğlu olan Necdet Koyutürk, çocukluğunun bir kısmını Adana ve Urfa'da geçirdi.

Küçük yaşlarından itibaren yabancı hocalardan müzik eğitimi alan Koyutürk, gençlik çağlarında ise Demirhan Altuğ'dan kontrpuan, Cemal Reşit Rey'den orkestra şefliği, armoni ve kompozisyon dersleri aldı.

* * *

Haydarpaşa Lisesi'nden mezun olduktan hemen sonra 1938'den itibaren beste ciliğe yönelen Koyutürk, bestelerini ağırlıklı olarak büyük ilgi duyduğu tango formunda yaptı. Tangolarını bestelerken batı müziği formunu, ülkemizin müzik anlayışıyla harmanlayarak yeni bir sentez yarattı. Müziğimize özgü makamları ve melodi yapısını, çağdaş müzik yapısı ve orkestrasyonu ustaca kaynaştran Koyutürk, böylece bugünkü popüler müziğimizin de temellerini atmış oldu.

* * *

Necdet Koyutürk askerlik görevini yedek subay olarak Ankara'da yaptı. Vatanî görevi sırasında, 1943 yılında ünlü **"Papatya"** tangosunu besteledi.

Sözleri de kendisine ait olan bu tango, pek çok solist tarafından defalarca seslendirildi ve plâk yapıldı.

"Papatya" ilk olarak, Şecaattin Tanyerli'nin yorumuyla 1948 yılında Columbia firması tarafından Türkiye ve İngiltere'de 78 devirli taş plâk olarak basıldı. Diğer yüzünde **"Rüzgâr Gibi Geçti"** adlı tango'nun yer aldığı **"Papatya"** plâğı, o tarihte yaklaşık 25 milyon nüfus sahabi ülkemizde 25 bin satış rakamına ulaşarak önemli

bir rekora imza attı.

Öte yandan Koyutürk'ün **"Papatya"** ve **"Rüzgâr Gibi Geçti"** adlı eserlerinin plâk satışında gösterdiği başarıdan sonra **"Şüphe"**, **"Yıldızlar Düşerken"**, **"Dinle Sevgili"** ve **"Gel Beklediğim Yet er"** isimli dört şarkıdan oluşan iki plâğı daha yine Columbia etiketiyle İngiltere'de basıldı.

Altı beste sini kapsayan bu üç plâk böylece Necdet Koyutürk'e, **"Yurt dışında besteleri ve plâkları yayımlanan ilk besteci"** sıfatını kazandırdı.

Ayrıca İsrail'in ünlü solisti Yaffa Yarkoni'nin, **"Yıllar Var ki?"** adlı Necdet Koyutürk tangosunu plâğa okumasıyla da Koyutürk'ün yurt dışındaki plâk sayısı 4'e, beste sayısı ise 7'ye yükseldi.

* * *

Necdet Koyutürk, 1949 yılından itibaren İstanbul Radyosu'nda kendi orkestrasıyla haftalık tango programları yaptı. İlerleyen zamanlarda bu radyo programlarını Fehmi Ege Orkestrasıyla dönüşümlü olarak sürdürdü.

Necdet Koyutürk bu yıllardan itibaren besteleri ve orkestrasıyla sanat hayatının zirvesine çıktı. Yurt içi ve yurt dışında yerli ve yabancı birçok solist tarafından seslendirilen ve plâkları yapılan Koyutürk'ün eserleri, Avrupa ve Ortadoğu ülkelerinde de yayıldı, çalındı.

* * *

1950 yılında Mukaddes Hanım'la evlenen Necdet Koyutürk'ün 1951'de Erdener, 1956 yılında ise Özden isimli iki oğlu dünyaya geldi.

* * *

1950 ve 60'lı yıllarda Caddebostan Gazinosu'nda sahne alan Koyutürk öte yandan ülkeye misafir olarak gelen yabancı devlet başkanlarına da orkestrasıyla konserler verdi. 1957 yıl

ında Dolmabahçe Sarayı'nda Yugoslav Kralı Mareşal Tito, Küçüksu Kasrı'nda ise Irak Kralı Faysal, Necdet Koyutürk Orkestrası'nın müzikleriyle ağırlandı.

* * *

Necdet Koyutürk başta **"Papatya"** olmak üzere **"Dinle Sevgili"**, **"Rüzgâr Gibi Geçti"**, **"Şüphe"**, **"Yıllar Var ki"**, **"Yıldızlar Düşerken"**, **"Seven Bilir"**, **"Gözlerine Bakarken"**, **"Unutmak İstiyorum"**, **"Özlediğim"**, **"Baş Başa Kalınca"** ve **"Beyaz Zambak"** gibi birbirinden güzel onlarca tangoya imza attı. Son tangosu **"Yalan Olan Yıllarım"** oldu.

Tango dışında **"Seni Özler Şu Gönlüm"** adlı balata **"Ayrılık Günü"** ve **"Aşk Ateşi"** gibi vals ve **"Gönül Bir Aşk Arıyor"** adlı rumba formunda eserler de bestelleyen Koyutürk ayrıca 1959 yılında Sadri Alışık ve Çolpan İlhan'ın başrol oynadıkları **"Yalnızlar Rıhtımı"** filmi için aynı adlı bir de bolero besteledi.

* * *

Yıl 1978... Necdet Koyutürk (Sağda), ünlü tango solistlerimiz Seyyan Oskay (Sağdan ikinci), Nezahat Onaner ve Şecaattin Tanyerli ile İstanbul Radyosu'nda... (Erdener Koyutürk Arşivi)

Başta akordeon olmak üzere birçok enstrümanı çalan Koyutürk, Türkiye radyolarında tam 30 yıl boyunca orkestrasıyla ve düzenlemeleriyle 1000'den fazla program hazırladı ve yönetti. Koyutürk kendi eserlerinin yanı sıra diğer bestecilerimizin tangolarını da icra ederek onları da tango repertuarına kazandırdı.

1979 yılında TRT kurumundan emekli oldu.

* * *

Fehmi Ege ve Necip Celal Anadol'le birlikte Türkçe tangoların üç büyük bestecisinden biri olan Necdet Koyutürk, tükemizde çok sesli müziğin geliştirilmesi ve yayılması adına büyük çabalar sarf etti. Bu konuda çok önemli katkılar sağladı.

Koyutürk'ün taş plâktan bu yana her devirde kuşaktan kuşağa sevrerek dinlenen eserleri; Celal İnce, Şecaa'tin Tanyerli, Yaşar Güvenir, Zehra Eren ve Erdener Koyutürk gibi tango solistleri başta olmak üzere Esin Engin, Nilüfer, Atilla Atasoy, Neco, Nil Burak, Ömür Göksel, Gökben ve Erol Büyükburç gibi popüler müziğimiz in ünlü sesleri tarafından da yorumlandı.

Yurt dışında ise Bulgar Lili Ivanova ve İsraili Yaffa Yarkoni gibi sanatçılar, Koyutürk'ün eserlerini sevlendiren ve plâk yapan isimler oldular.

* * *

Necdet Koyutürk, 19 Ekim 1988 tarihinde İstanbul'da kalp yetmezliğinden vefat etti. Zincirlikuyu Kabristanı'na defnedildi.

* * *

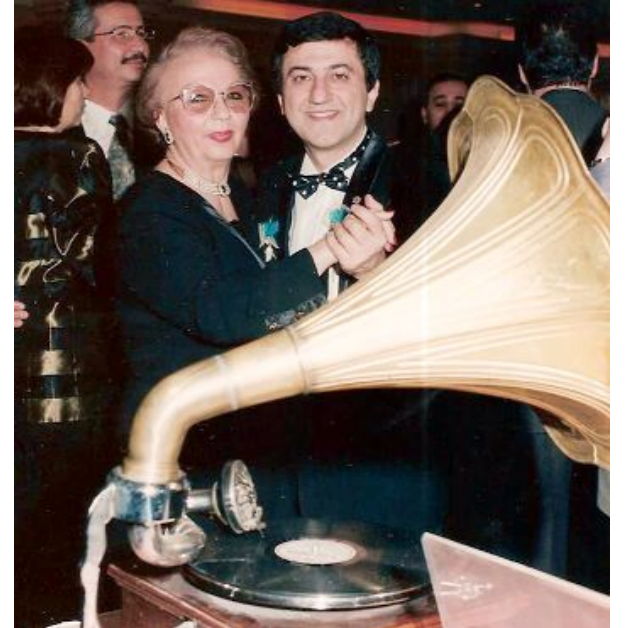
Oğullarından Erdener Koyutürk yorumcu olarak konserler vermekte, besteci ve söz yazarı olarak da kaset ve CD'lerde Türk tangosunu yaşatmaya devam etmektedir. Diğer oğlu Özden Koyutürk besteci ve orkestra şefi olarak tangoya yönelik çalışmalar yapmaktadır.

ÇOK ÖZEL BİR TEŞEKKÜR

Ünlü bestecimiz, Necdet Koyutürk'ü yâd ettiğimiz "Sanatçılar Muzole si"nin bu bölümüne sağlanmış olduğu değerli katkılarından ötürü Sayın Erdener Koyutürk'e çok teşekkür ediyor, şükranlarımızı sunuyoruz. (Recep SERBES)

Necdet Koyutürk, 1977 yılında Serap Aksoy ve Erdener Koyutürk'le bir prova sırasında...

Erdener Koyutürk, annesi Mukaddes Hanım'la "Papatya Tangosu" eşliğinde dans ederken... (1997)

DÜNÜN TANGOLARI, BUGÜNÜN HEYECANIYLA...

-Esin Engin'in "Tangolar" albümünde, Halit Kıvanç'ın yaptığı giriş anonsundan...-

"Beyaz gelinliği içinde, nemli gözlerle yaptığı ilk dansı sorarsak annelerimize; hatta büyükan nelerimize..."

'İşte' diyecektir hepsi: 'İşte bu tangoydu!'

* *

Düğünlerde ilk dans nedense hep bu parçayla (La Comparsita) yapılır. Evlilik beldesinin millî marşı galiba bu tango dedikleri...

* *

Yok yok gençler, dudak bükme -yin!

Yok yok sevinli kızlar... Hayır hayır yakışıklı delikanlılar; uzak durmayın!

Yarın, sizin düğün albümünüze de bir tango resmi girecek...

Çünkü...

Çünkü düğünler tango ister...

* *

Tangoda adımlar zariftir, hafiftir; taze çimde yürürcesine...

Tangoda bir kadınla bir erkek birbirine öylesine yakındır; iki kişi birmişçesine...

* *

Günler geçer, çağlar değişir. Günlerle, çağlarla erkeğin havası, kadının modası değişir. Değişmeyen sadece tango -dur. Düğünler tangoyla açılır genelde... Çünkü ne dedik gençler?

Düğünler tango ister, tango!

* *

Düğün-dernek bir yana... Tango her zaman dinlenir, her zaman sevilir. Borulu gramofon gününden, elektronik müzikli uzay çağına varıncaya dek...

Niçin bunca sevilir tango, düğündünüz mü hiç?

Duygumuzu dinlendirdiği, ruhumuzu dinlendirdiği için belki...

Şimdi dünyanın tangolarını bugünün heyecanında yaşıyor ve Esin Engin'i dinliyoruz."

Esin Engin (1945 - 1997), Necdet Koyutürk'ün "Papatya", "Dinle Sevgili" ve "Unutmak İstiyorum" adlı üç tangosunu plâğa okumuştur.

Halit Kıvanç

Türkçe tangoların bir başka büyük bestecisi Fehmi Ege'yi de Necdet Koyutürk gibi Ekim ayında yitirmiştik. Fehmi Ege, 5 Ekim 1978'de aramızdan ayrılmıştı.

Söz ve Müzik:
Necdet KOYUTÜRK

Papatya Tangosu

**Papatya gibisin beyaz ve ince,
Eziliyor ruhum seni görünce...
İsmin dudaklarımı yakıyor neden,
Nedir bu çektiğim senin elinden?**

**Yalvarırım sana, gel üzme beni,
İnan bana çok seviyorum seni.
Gel kollarıma artık bekliyorum,
Papatyam seni özlüyorum.**

**Neden sanki öyle dudak büküyorsun,
Yoksa açık söyle, hiç mi sevmiyorsun?
Sana soruyorum; neden susuyorsun,
Bana bu sevgiyi çok mu görüyorsun?**

**Bilsem söyler miydim gizli hislerimi,
Keşke görmeseydim gülen gözlerini.
Biliyorum fakat sen de seviyorsun,
Anladım, çapkınca naz ediyorsun...**

Ahmet Muhip DRANAS

FAHİRİYE ABLA

Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.
Bu, afyon ruhu gibi baygın mahalleden,
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın, sen!
Hülyasındaki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Eviniz kutu gibi bir küçücük evdi,
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi;
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir derede.
Yaz, kış yeşil bir saksı ıtır pencerede;
Bahçende akasyalar açardı baharla.
Ne şirin komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Önce upuzun, sonra kesik saçın vardı;
Tenin buğdaysı, boyun bir başak kadardı.
İçini gıcıklardı bütün erkeklerin
Altın bileziklerle dolu bileklerin.
Açılırdı rüzgârda kısa eteklerin;
Açık saçık şarkılar söyledin en fazla.
Ne çapkın komşumuzdun sen, Fahriye abla!

Gönül verdin derlerdi o delikanlıya,
En sonunda varmışsın bir Erzincanlıya.
Bilmem şimdi hâlâ bu ilk kocanda mısın,
Hâlâ dağları karlı Erzincan'da mısın?
Bırak, geçmiş günleri gönlüm hatırlasın;
Hâtıradaki kalan şey değişmez zamanla.
Ne vefalı komşumdun sen, Fahriye abla!

ÇILGIN SU

gel... beyaz başörtüsünde hüzzam aslı
çınlasın yaz

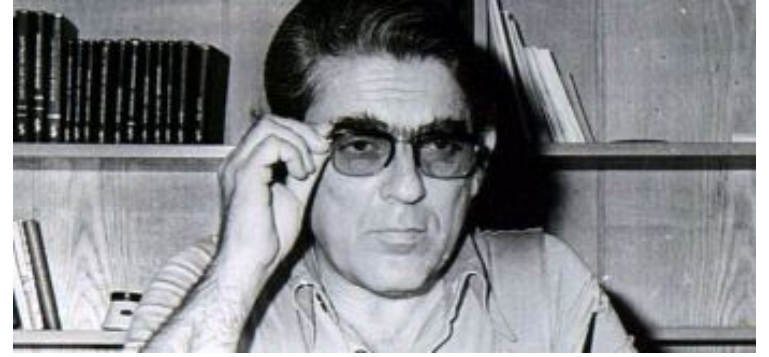
unut dilini aldanmış yılların
kokusuz bahçeleri unut
sökülsün çadırlar, göç zamanı
ardınırsıra çağırın çingirakları unut

gel... ansızın dünya
olgun bir meyve gibi başucumuzda

acıyan yerlerini yırt bu kitabın
duraksız yolculukları unut
kim yazdıysa yırtıla ferman
beynindeki zincir sesini unut

gel... toprağımı sürüyen çılgın su
kör bıçağın bilemediği suskunluk

Çiğdem SEZER

Ümit Yaşar OĞUZCAN

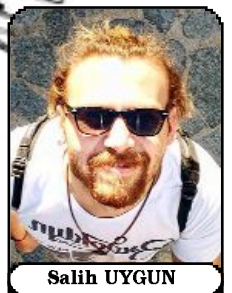
ÜSTÜME VARMA
İSTANBUL

Sana geldim, içim ümitlerle dolu
Beni sarhoş etme İstanbul, ne olur
Bir gün ben de eririrm caddelerinde
Çürür kemiklerim adım unutulur

Yine sen kalırsın dipdiri, sınımsız
Göğün bulutların, denizlerin kalır
Oynama İstanbul, benimle oynama
Bir gün öldürür beni bu dert, bu kahr

Ezilmiş ellerimin arasında başım
Bu yeryüzünde başka çarem kalmamış
İşte gelip kapılarına dayanmışım

Karşında yıkılmış bir duvar gibiyim
Beni sarhoş etme, başım dönüyor
Üstüme varma İstanbul, kederliyim.

Salih UYGUN

En güvenilir yatırım aracı. Ahlatacı Gram Altın.

www.ahlgramaltin.com

